

Тыднёвік Магілёўскі

№ 10 (41)

24 снежня 1998 г.

Кошт свабодны

ДА НАШЫХ ЧЫТАЧОЎ

Мы зноў з вамі, сябры і паплечнікі!

У траўні ТЫДНЁВІК, калі памятаеце, развітаўся з чытачамі да восені. Але перапынак расцягнуўся аж да зімы... Ня ведаем як вы, нашыя чытачы, а мы бяз вас — сумавалі. І вось нарэшце прыйшоў дзень спаткання, вы трымаеце ў руках наш чарговы, 41-ы нумар. Падчас гэтай сустрэчы мы абяцалі шэраг зменаў у абліччы, зместу і стылістыцы выдання. Яны перад вамі.

Зменены назоўны лагатып ТМ (выява старога пакінутая як "фірмовы знак" і як сведчанне пераемнасці самой ідэі незалежнага выдання). Адноўленая газета з большага будзе друкавацца класічным беларускім правапісам — тарашкевіцай. Павялічаная ўдзяка колькасцю старонак, а значыць вы дастанце больш інфармацыі. Газета будзе даваць расклад тэлеканалаў... Гэтыя змены — важкія ўжо тым фактам, што здробненія на зямлю чытачоў — маюць усе ж вонкавы характар. Спладземся, што для вас, гэта гэта ёсць для рэдакцыі, большую верасць па-ранейшаму мець змест выдання, яго філасофію.

Як і раней, мы не маем намеру інфармацыйна, а тым больш прапагандысцка, абслугоўваць уладу. Ёсць, на жаль, шмат іншых рупліўцаў на гэтай ніве на толькі ў дзяржаўных выданнях (што можна калі не дараваць, дык хоць зразумець), але таксама ў журналісцкім асяродку газэтаў, якія пічаць сябе нездзяжурнымі. Нас найперш будзе цікавіць палітыка-грамадскі сектар, дзе нараджаецца — з пакутамі, памылкамі, але і прасвятленьнямі — заўтрашняе вольная і годная Беларусь. Вось з гэтай прыступкі мы, разам з чытачамі і аўтарамі, час ад часу будзем з'яўляцца да ўчынкаў і дзеянняў улады, каб усе больш вялікаму колу людзей становілася відэачым: улада жыве, дышае і сілкуецца падманам і цынізмам. З нашых, калі скажыце шчыра, грамадскага дазволу — пра гэта таксама маем намер весці гаворку на нашых старонках.

Зрэшты, ніякая тэма сама па сабе не будзе для нас непажаданай. Немагчымае, зразумела, толькі адно: хлусня. Нашая мэта, нашая задача, нашая надзея: праўда.

Ці не зашмат для сыціплай мясцовай газэты? Ды не, канешне. Бо справа, зразумела, не ў "фізчных" параметрах выдання альбо, напрыклад, партыі ці грамадскага руху, галіны гаспадаркі ці мастацкага жанру. Справа заўсёды ў імя адпаведнасці патрэбам часу і грамадства, у мэтах, якім яны, сыядама альбо мнівоці, служаць. Нават калі здаецца, што час і грамадства, як гэта зараз у нас і ёсць, сыяці і ніякіх амбіцый у нас маюць... Тым больш няма іншага лечыва і іншага выратавання акрамя праўды. Менавіта таму сённяшнія палітыка-адміністрацыйны рэжым забяспечыў на інфармацыйным полі краіны такія "справядлівыя" судносіны: увесь наклад незалежных выданняў амаль саступае тыражу адной толькі прэзідэнцкай "Советской Белоруссии".

Аднак жа, як мы дамовіліся вышэй, справа не ў параметрах. (Велічаны карабелі затунаў, імклівае і такое крохкае каханне перамагло і катастрофу, і час — як гэта кранальна паказана ў амерыканскім кінашэдзурі "Тытанік").

Ціперашняя цяжкая сытуацыя ў краіне, на нашае меркаванне, грунтуецца нават не на тым, што многія людзі, на жаль, не вызнаюць нацыянальнае (дзі ў гэтым пачатак усёму добраву), палітычна і сацыяльна працяваюць жыць "у СССР", не даюць сабе клопату задумацца аб небяспецы знакамтай беларускай талерантнасці, якая нярэдка мяжуе з абыхавацтвам. Яна, сытуацыя, такая таму, што ўсе нашае жыццё прасякнутае — хлуснёю.

...Міліцыянты пасьля кожнай грамадскай акцыі затрымваюць актывістаў зусім не за тое, што пазначваюць у сваіх рапартах і працолах. Судзіць адпраўляюць людзей за крэды або накладаюць шалёныя штрафы не за тое, пра што адзначаецца ў выроку. Чаргі ў крамах за элементарнымі рэчамі, дэфіцыт, неспыныны рост коштаў на ўсе найменей тлумачацца расейскім крызісам, а тым больш раптоўным скачком попыту. Замежныя амбасадары з'явіліся ў Менску не таму, што нехта заклапаўся пра стан сантэхнічнага абсталявання ў Драздох. Школьнікі не вывучаюць спраўдзены гісторыі краіны не таму, што іх — краіны і гісторыі — не было. Нарэшце Расея ніколі не была раней і ня ёсць сёння нашым сябрам, бо ніколі не была і ня ёсць сябрам нават сабе самой...

Куды ні кінь вокам, куды ні пакажы пальцам — хлусня. Яна і ёсць самае небяспечнае ў існаванні грамадства, у жыцці кожнага чалавека. Выратаваць з гэтай небяспецы нават адну асобу — ці не варта мэта? Ізноў, як бачым, справа не ў маштабнасці і памерках...

Рэдакцыя падарожжа зручным зварыўца з гэтымі сыціпнымі развагамі да чытачоў на толькі з нагоды аднаўлення газеты. Мы ўсвядомлена робім гэта напярэдадні Хрыстовага Нараджэння і новага году, якому, магчыма, наканавана стаць вызначальным для Беларускага грамадства. Перад кожным стаць складаная задача: годна пражыць сваё ўласнае жыццё, знайсці свой прыватны шлях. І разумець супольную праўду. Разам будзем яе шукаць...

Са сьвятам, сябры і паплечнікі!
З верай у праўду. З надзеяй на перамогу.

ЗАСНАВАЛЬНІК І РЕДАКЦЫЯ

Рэйтынг ТМ за 1998 год

Станоўчыя падзеі

— Распачатак акцыі

"Грамадзянства Беларускае Народнае Рэспублікі".

— Выхад у свет за народных грошай кнігі

Васіля Быкава "Сыцяна".

— Пастанова камісіі

Інстытуту мовазнаўства НАН на карысць класічнага правапісу.

— Нашаніўская акцыя "Дзень без чужога слова".

Адмоўныя падзеі

— Палітычныя суды і зняволенні ў турмах беларускіх патрыётаў.

— Выгнанне зь Беларусі замежных амбасадараў.

— Згода некаторых ўрапейскіх наглядальнікаў і гатовасць шэрагу беларускіх палітычных партыяў да правядзення рэжымам "выбару" у Беларусі.

ПАЧНЕМ З ПРЫЕМНАГА НАСТРОЮ

Нашыя чытачы ведаюць па папярэдніх нумарох ТМ аб беларускай газэце ў Польшчы "НІВА", якая выходзіць у Беластоку вось ужо 43-ці год. Рэдакцыя ТЫДНЁВІКА ўважае за свой прыёмны абавязак падзякаваць "НІВУ" за тое, што дасылае нам сваю газэту. Сёння ў нашым сьвяточным нумары мы змяшчам некалькі ніўскіх "Даўціпаў" Андрэя Гаўрылюка.

той прыгожы твар, бюст, ногі — дык што ж зь яе застаецца?

— Ты, каханая.

Гутараць два мужчыны:

— Мая жонка захацела пахудзець: усе вольныя хвіліны прысвечала коннай язды.

— І што з гэтага атрымалася?

— За тыдзень конь пахудзеў на дваццаць кіляграмаў.

Два матросы пасьля кружэння карабля плывуць на шлюпцы. Адзін моўчца ўголас:

— Божа, паратуй мяне з гэтага няшчасця, а прысягаю, што...

— Нічога не прысягай, — перабівае яму другі, — на гарызонце бачу нейкі пароход.

Пасьля чарговай візыты лекар цешыцца перад хворым:

— Бачу, што папраўляецца і выглядаеце штурас лепш. Цешуся, што ўдалося мне трапіна падбраць вам лекі.

— Гэта дзякуючы таму, што я вельмі скрупулёзна прытрымліваюся інструкцыі на наклейцы.

— А што там напісана?

— "Захоўваць шчыльна закрытым".

— Зусім не разумею, — зьяўляецца жонка да мужа, — што мужчыны бачаць у той Кім Бэ-сынджэр. Калі б забраць ад яе

Тры мужчыны сядзяць пры чарцы.

— Ведаеце, сябры, — кажа першы, — мая жонка мне здраджае. Дадумоўваюся, што робіць гэта з уласнымі парфумы...

— Якія маеш на гэта прадпачылі? — пытаюць сябры.

— Штурас на яе туалете зьяўляецца флакон дарагога французскага адкалёну; замала ў яе грошай, каб такое купляць.

— А ведаеце, — кажа другі, — і мая таксама мне здраджае. Дадумоўваюся, што з уласнымі кветкамі...

— Якія маеш на гэта доказы?

— У доме штурдзень зьяўляецца букет самых сьвежых кветак; яе грошай на гэта не хапае.

— А ведаеце, — усклікае трэці, — мая жонка таксама мне здраджае, і то дадумоўваюся зь кім: з паліцыянтам!

— На якой падставе гэта падазраеш?

— Калі толькі вяртаюся неспадзявана дадому, заўсёды на вешалцы вісіць паліцэйскі мундзір, а жонка варочаецца ў ложку з голым мужчынам.

НАША ВЫНІКОВАЯ АНКЕТА

1. Як Вы пражылі 1998 год?

2. На што спадзяецца ў наступным?

Год, зь якім днямі развітаемся, цяжка вызначыць адным альбо некалькімі словамі. Амплітуда тут шырайшая: ад сьмеху – да сьлёзаў... Чаго варта апошняя палітыка-спартовая навіна: пакуль беларусы шчыруюць у пошуках самых элементарных харчовых прадуктаў, прэзыдэнт выдаткоўвае дзяржаўныя грошы на ўласныя хакейныя забавы з вэтэранамі савецкага спорту. Адначасова прапануючы Расеі чарговую небясьпечную для незалежнасьці нашай краіны аб'яднаўчыя пражэкты. Як рэагавань на маральнаму чалавеку: сьмяяцца, крычаць ад безвыходнасьці, пайсьці напіцца, паслаць усіх падальей?.. А сябе куды падзець ад сораму і дзяржаўнага глупства, на

якое напэўнасьці за год, як той казаў, пад вязку...

Рэдакцыя зьвярнулася да шэрагу вядомых людзей са сваёй выніковай анкетай. Гэтыя людзі жывуць тут і цяпер. Побач з намі. Думаюць, разважаюць, робяць учыны. Нашы чытачы, магчыма, не ўсім з іх спадаюць, ня ўсіх разумеюць, ня ўсіх ведаюць. Але часам бывае карысна хоць бы крыху выйсці за межы штотдзённага клопату аб выключна ўласных прыватных праблемах. Разам з тым, прачытаўшы прапановы адказу, чытач можа адказаць на анкету сам, перад самім сабой. І такім чынам паспрабаваць вызначыць: дзе ў гэтай краіне Я, на што спадзяюся, што раблю, што ад мяне залежыць...

Такім чынам – анкета.

Сяргей АБАДУР-СКІ, старшыня Магілёўскай абласной рэгіянальнай арганізацыі Свабоднага прафсаюза Беларускага

1. – Год быў даволі насамым рознымі важкімі падзеямі. Але сярод тых, якія тычацца мяне, ці адбываліся пры маім безпасярэднім удзеле, я б адзначыў стварэньні і рэгістрацыю Магілёўскага Праваабарончага Цэнтру. Прынамсі, рэгістрацыя далася нялёгка, бо ўлады не жадалі цягам паўгады надаць новай грамадзкай арганізацыі афіцыйны статус менавіта з-за пастаўленай цэнтрам мэты: абараняць правы чалавека.

Гэты год у нашай прафсаюзнай арганізацыі быў справядліва-выбарным. Падрыхтоўка і правядзеньне канфэрэнцыі вымагаў шмат высілкаў. На канфэрэнцыі калегі выказалі багата крытычных заўвагаў, прапанавалі цікавыя ідэі... і абрали мяне на старшыню на наступны перыяд.

Сяргей ФАМІН, старшыня Свабоднага прафсаюза работнікаў тэатра і прадпрыемстваў

Наша даведка: Сяргей абраў на старшыню Свабоднага прафсаюза прадпрыемстваў па прапанове іх саміх, бо праца папярэдніку старшыні не задавальняла. Ён раней займаўся прадпрыемствам і таму ведаў праблемы знутры.

1. – Падзеі годам завяршэньня крызісу ўлады. Не ў плане эканамічнага ўздыму, а вычарпанага ліміту

Віталій ВАСІЛЁВ, дырэктар Магілёўскай гарадзкой асацыяцыі "Кола сяброў"

1. – Для грамадзкага сэктара год ня быў, на жаль, спрыяльным. Улада час ад часу рабіла настойлівыя высылкі, каб "закрыць гэтакія пытаньне". Не заўсёды актыўна праводзілі сябе грамадзкія арганізацыі. Аднак жа грамадзкі сэктар, значнае якае для дэмакратыі найважнейшае, захаваўся, а ў нечым і пасталеў. Найперш хацу адзначыць правядзеньне большасьцю выразную волю да са-

працы чакаецца шмат, бо гэты год адметны яшчэ і актывізацыяй свабодных прафсаюзаў. Стан жыцця лагараўцаў, але практыка сведчыць, што да пратэсту здольныя толькі арганізаваныя людзі, якія ўсведомляюць адказнасьць за будучыню сваіх дзяцей. Мы ня маем права ўпусьціць шанец выкарыстаньня пратэсту дэлеапалянізцы жыцця ў краіне.

Увогуле цяпер нязручны час для ўлады. Да міжнароднае ізаляцыі рэжыму дадаецца і такі фактар, як рост незадаволенасьці ў краіне, і гэта можна назваць нутранай ізаляцыяй рэжыму.

У асабістым жыцці год нічым не розніўся ад папярэдняга. Часу для сямі! бракуе катастрофічна. Было б значна цяжэй, як я меў бы ўнукаў, рэдка гадзіны, што выпадае прывесці ў сям'ю, самыя шчаслівыя. Мярэ дзіўнае – як мая жонка трымае ўсё на сваім плечы! Вельмі турботы і клопаты, ночы без сну – з-за сына (Ясь Абадурскі ёсць палі-

тычным ушчэкам у Польшчы – ТМ паведамляў пра тое). Як бы не было яму там добра, але ж чужая старонка...

2. – Сустрэкаю з аптымізмам і таму ёсць падставы. Найперш: гэта рост шэрагу свабоднага прафсаюза. Маю ідэю адносна актывізацыі дзейнасьці праваабарончага цэнтру. Мне, як дырэктару цэнтру, трэба асэнсавана паставіць пытаньне перад сябрамі МПЦ.

Надзьждзячы год мусіць стаць годам пералому ў сьвядомасьці людзей. Тых, хто разумее, што далей жыць так, як мы жывем цяпер, нельга, стане больш, але галоўнае: павялічыцца колькасьць тых, хто пачне шукаць сродкі процістаяньня рэжыму, які ёсць чыньнікам гэткага жыцця.

У асабістым жыцці зьмянаў не чакаю.

Калі вырастаўся гэты малады ТМ, стаўся вядомым, што С.Абадурскі падаў са сваёй пасады ў адстаўку.

ваюць хвалю пратэсту.

2. – Сустрэкаю год з аптымізмам. Рух, што пачаўся ў рабочым асяродзьдзі, сведчыць, што наўняўнасьці бульбы на сталіне ня ёсць дастаткова ўмоваў рахманысьці людзей. Людзі пачынаюць задаваць сабе пытаньні: чаму? што рабіць? Мяркую, што пошук адказаў прывядзе да зьмянаў у краіне да лепшага.

началенасьцю і нібыта дысцыплінай. Нашай дысцыплінай ёсць дэмакратызм плюс роўнае партнэрства.

2. – Спадзяюся, што наступны год не прынясе непараўнаўнай шкоды грамадзкому сэктару. Яна магчыма ў выніку плянуемай уладамі чарговай перарэгістрацыі грамадзкіх арганізацыяў. Верым аднак, што трэці сэктар утрымаецца, прыдбае новых сябраў і ня губіць тых, хто ёсць. Чым больш шырокім і разнастайным будзе нашае, у шырокім сэнсе сяброўскае кола, тым больш хутка і надзейна дойдзем мы ўсім грамадзтвам да Беларусі.

Эўропы і ЗША. На жаль, санкцыі адаб'юцца на жыцці простага людзі.

Спадзяюся, што ў надзьждзячым годзе больш людзей разумее – ў крызісе, у іх матэрыяльных цяжкасьцях вінаватая ўлада. І тады стане больш тых, хто ня згодны зь сёньняшнімі рэаліямі і гатовы пратэставаць супраць антынароднага рэжыму. Але яшчэ мы добрым у гэтым кантэксьце ня стаў надзьждзячым год, хуткіх паліпашэньняў не чакаю. Нам яшчэ доўга прыйдзецца расклёваць наступствы палітыкі сёньняшняга кіраўніцтва краіны.

Анатолий ФЕДАРАУ, сябра Саюму БНФ, старшыня абласной арганізацыі.

1. – Минулы год не адзначаны вялікімі посьпехамі. Відаць, усе гартавалі сілы да наступнага. Але варта адзначыць, што значна актывізавалася жыццё грамадзкіх арганізацыяў. Напрыклад, пра гэта сведчыць вялікая колькасьць біюлетэняў, газэт, рознага шматліку апавяданьняў, якіх, якія наладжвалі не палітычныя, менавіта грамадзкія арганізацыі.

У эканамічным плане мы перажывалі крызіс, які зьвязаны з адсутнасьцю ўсялякіх рэформ і загнанай арыентаванасьцю выключна на Расею. Крызіс у Расеі моцна адбіўся на Бе-

ларусі. Варта адзначыць, што наша дзяржава ўсё больш вырашала свае цяжкасьці за кошт вытворцаў. Палітыка ўраду нішчыць эканоміку, пазбаўляе яе будучыні.

2. – Відавочна, што праблемы ў 1999 годзе толькі лагараўца. Наступны год будзе цяжэйшы. Узрасьце сацыяльна-палітычнае напружаньне. Ня выключна, што год прынясе сур'ёзныя зьмены ў палітычным жыцці. Але гэта залежыць ад аднасьці, салідарнасьці і скардынаваньняў сілаў, якія выступаюць за рэформы і дэмакратыю.

1999 год – гэта год выбараў прэзыдэнта. Калі рэжым ня пойдзе на іх, можна чакаць санкцыяў з боку

Сьвятотнае віншаваньне на Божнае Нараджэньне

сьвет, што аддаў Сына Сваёго Адзінароднага, каб усякі, хто веруе ў Яго, ня зьгінуў, але меў жыцьцё вечнае". Ян. 3.16.

Віфлеемскі жолаб укавае нам на Сьвятую Сям'ю ў беднасьці і небясьпецы, нагаджаючай ад Ірада, аднак поўнай пакою Божэма.

Няхай гэтая цудоўная Віфлеемская ноч напоўніць нашыя сэрцы мірам, радасьцю і любоўю да кожнага чалавека.

Бог стаў чалавекам – малым, безабаронным, прасіе каб мы прытулілі яго да свайго сэрца, і так зь ім пражывалі.

Як цудоўна было б на сьвечце, каб людзі падалі адзін аднаму рукі, каб дзяліліся паміж сабой хлебам і сваім сэрцам.

Бог нарадзіўся! Ён кахае ірае! Пакахай і ты Езуса.

З найлепшымі пажадаваньнямі малітай і ўшанаваньнем ксёндз-пробышч Магілёўскага архікатэдральнага касьцёлу Сьвятога Станіслава

Уладзіслаў Блін

Праграма сьвяткаваньня Божнага Нараджэньня ў касьцёле Сьвятога Станіслава

24 сьнежня 1998 года

НАРАДЖЭНЬНЕ ЕЗУСА ХРЫСТА

17.30 – Канцэрт. Сьпявае парафіяльны хор
18.00 – Віліяны Сьвятая Імша. Сьпявае парафіяльны хор
19.00 – Віншаваньне са Сьвятам. Дэлеімс аплаткамі (ля Касьцёла)

25 сьнежня 1998 года

9.00 – Сьвятая Імша
10.15 – Канцэрт. Сьпявае Магілёўскі гарадзкі хор. Мастацкі кіраўнік – сп. Жанэта Яфімава
11.00 – Урачыстая Сьвятая Імша з удзелам Апостальскага нунцыя на Беларусі Яго Эксцэлянцыі Кс. Арцыбіскупта Дамініка Грушоўскага. Сьпявае парафіяльны хор.
12.30 – Сьпявае дзіцячы хор музычнай школы № 5. Мастацкі кіраўнік – сп. Наталья Ныркова
13.15 – Калядныя сьпелы ў выкананьні дзяцей грэка-каталіцкай нядзельнай школы
14.00 – Дзіцячая праграма. Спэтакаль для дзяцей "Батейка". Каляднікі
15.00 – Каляднікі з удзелам "Дамовага касьцёла"
16.30 – Канцэрт камэрнага хору і аркестру Магілёўскай гарадзкой капэлы пад кіраўніцтвам сп. Сяргея Лішчанкі
17.30 – Калядныя сьпелы ў выкананьні маладзёжнай супольнасьці Яна Хрысьціцеля
18.00 – Сьвятая Імша. Сьпявае маладзёжны парафіяльны хор

Рэдакцыя "Тыднёвіка Магілёўскага" вішчуе пробішча архікатэдральнага касьцёла Сьвятога Станіслава Уладзіслава Бліна з набыццём ім годнасьці Доктара Багаслоўскіх Навук, якую ён атрымаў за сваю навуковую працу ў Акадэміі Тэалёгіі ў Варшаве.

Усё далей ад беларускіх парадкаў нават бліжэйшыя суседзі

Напачатку сьнежня ва Украіне праходзіў 2-гі Міжнародны сямінар па правах чалавека. У ім браў удзел Магілёўскі Праваабарончы Цэнтар. Праходзіў сямінар пры дапамозе "Фонда Відроджэння Украіны" ў знакамітым курортным месцы Трускавец.

Пачаўся наш доўгі шлях ад гэтага "Magilev", дзе і сабралася большасць з нашых удзельнікаў сямінару, каб ехаць да сяброў разам. Гэта былі прадстаўнікі магілёўскага згуртавання моладзі "Патрыёты Бацькаўшчыны: Рух у Эўропу", школьнага моладзевага клубу "Крыніца", Свободнага прафсаюза Беларускага і, нарэшце, краўнік гэтае пазездкі, прадстаўнік праўніцтва Магілёўскага Праваабарончага Цэнтра Валадар Цурпанаў.

Па дарозе мы наведвалі гарады Бабруйск ды Светлагорск. Дарчы, зрабілі невялікі ўхл, каб сказаць некалькі словаў у абарону апошняга. Чамусьці амаль ва ўсіх Светлагорск выклікае асацыяцыі толькі са СНД-ам ды наркаманияй, і таму да жыхароў гэтага гораду людзі часта ставяцца зь недаверам і бязьлітасцю. Але ж у спадарства кожнага з населеных пунктаў нашае Беларусі ёсць як свае перавагі, так і свае хібы. Таму давайце будзем паважаць адзін аднаго і ня ставіць каго-небудзь на апошняе месца, а тым больш калі ён у гэтым не павінен. Наадварот: трэба дапамагчы вырашыць гэтую праблему, бо гэта ж наш беларускі горад...

Але вяртаюся да сямінару. У Бабруйску да нас далучыліся сябры Клубу выбаршчыкаў, а ў Светлагорску — старшыня маладзёвага цэнтру "Крэсіва". Праязджалі мы і славутае места Львоў. Хачу заўважыць, што па

украінскай тэрыторыі рухацца вельмі цяжка, бо па дарозе вельмі рэдка сустракаюцца ўказальнікі накірункаў і нумары шляхоў. Але даехаць без вялікіх прыгодаў.

Напачатку сямінару прэзентацыю "Фонда Відроджэння Украіны" зрабіў для гасцей прэзідэнт яго мясцовае філіі сп.Пятро Назаркевіч. Перад намі выступіў таксама дэпутат трускавецкае Рады Амілян Дзяжыў. Таксама мы мелі магчымасць паслухаць гісторыю ўзнікнення украінскай царквы і крыху пра стан рэлігіі на сённяшні дзень.

Але гэта ўжо было як культурніцкая частка праграмы сямінару. Да гэтае часткі магу яшчэ дадаць, што адбыўся ў нас невялікі фест, дзе выступіў гурт "Мері", які з захапленнем быў успрыняты ўдзельнікамі сямінару. Па сканчэнню канцэрта мы пазнаёміліся з хлопцамі з "Мері", прапанавалі абмяняцца кантактамі, на што яны пагадзіліся вельмі хвотна.

Акрамя добрага былі і некаторыя хібы. Бо большасць прававых актў і парадкаў, якіх мы атрымлівалі ад украінскіх партнёраў, наўпрост немагчыма на сённяшні дзень ужыць на тэрыторыі Беларусі. І было відавочна, што выступоўцы напяросту не былі знаёмыя з сытуацыяй на Беларусі. (Хоць, можа, хутэй гэта ёсць нашымі хібамі?) І другі момант: не былі ўвогуле закранутыя праблемы праваў моладзі, які працуюць, так і студэнтаў. Бо напрыклад, у нашай краіне, як вядома, гэтая частка грамадства большага дрэнна ведае і практычна ня абараняе свае правы, не змагаецца за іх.

Дзяніс
НОВІКАЎ

Адкрытым тэкстам

Днямі аб перспектывах расейска-беларускай дружбы выказаўся адзін з найбольш уплывовых дарадцаў Ельцына, сьпец у пытаннях інтэграцыі постсавецкіх краінаў палітолаг Сяргей Карагану. Прыемна слухаць чалавека, які гаворыць аб усім адкрытым тэкстам. Вось некалькі пасажыў:

— Беларусь у стратэгічным плане настолькі патрэбная Расеі, што яна, Расея, залюшчвала і будзе залюшчваць вочы на парушэнні дэмакратычных нормаў і правоў чалавека ў гэтай братняй краіне;
— Як ня цяжка ў эканамічным плане самой Расеі, яна пойдзе на фінансавыя ахвяраванні патрэбных сродкаў дзеля падтрымання лукашэнкаўскага рэжыму, паколькі ён, гэты рэжым, поўнасьцю адпавядае геапалітычным мэтам Расеі, якой для ўздзянення на заходняй краіны вельмі дарэчны такі партнёр як цяперашняя Беларусь. Што тычыцца адмоўнага іміджу Расеі ў сувязі з сяброўствам з рэжымам, непрыемнальным для цывілізаваных краінаў, дык гэта Расея як-небудзь перажыве: стратэгія важнейшая за гэтыя дробязі.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК
друку і пошты

Валадар ЦУРПАНАЎ, старшыня маладзёвага грамадзкага цэнтру "Ратуша".

1. — Прайшоўшы год для мяне асабіста быў шчаслівым.

Валеры СІВУХА, старшыня Магілёўскай абласной арганізацыі Аб'яднанай Грамадзянскай партыі.

1. — Праважаю год з пачуццём няпоўнага задавальнення. Можна было больш зрабіць, але ня ўсё ат-

Ма таго ж дадалася задавальненне ад сваёй грамадзянскай дзейнасці. Я пачаў займацца справай, якая падабаецца, і ў якой магу рэалізаваць свае здольнасці. Найперш, адначу стварэнне маладзёвага цэнтру "Ратуша". Ня менш важная справа — праца ў Магілёўскім праваабарон-

чыма саюзам.

2. — Планы напалеонаўска. Чакаю поспехаў, але гатовы і да няўдачы. Упэўнены, што справа беларускай незалежнасці і дэмакратыі будзе прасоўвацца ня глядзячы ні на што.

Міхась БУЛБАКІН, старшыня абласной арганізацыі ТБМ, старшыня гарадской філіі БСДГ.

1. — Для мяне, аднаго з пачынальнікаў руху Беларускага Народнага Фронту, год 1998 — гэта найперш год дзесяцігоддзя БНФ. Гісторыі яшчэ шмат будзе спрачацца аб ролі Фронту ў жыцці Беларускага грамадства, аб яго дасягненнях і памылках, але для мяне адно несумненна: адраджэнне пачалося. Наперадзе яшчэ шмат і шмат, але кі і азірнуцца ёсць на што. Чаго каштуе адна толькі гістарычная асабіста і ў гэтым рэшчыцы наступны пункт прыкладання маёй сілы і сіл маіх сяброў па ТБМ — Мова. Родная мова, якая спайкіла чакое лепшае чалавек, набірлася ўнутранай моцы і здароўя. Пры лобіі саміх збройных аб'явіцельскіх каляіх я не бачу сумнай перспектывы на сённяшні дзень. Наша мова жыва і дзівака, чаму тэндэнцыя шмат прыстае, на першы погляд маленік. Вось чаму яшчэ неадназначна абсцвержэнне магілёўска-расейскай тэмаграфіі галавы дзяўчыны. Старонка мадэрсцва тэрмінаў і ўсё на беларускай мове! Подпіс: урач М.Васільев. Ведаеш, што ёсць такі доктар, і ўжо ня вельмі смуткуеш і забароне ўладамі піка-та па зборы подпісаў у падтрымку

адкрыцця ў Беларусі беларускамоўнага ўніверсітэта. Тым больш, што чалавек, які паставіў подпіс пад гэтай "непунчалкай", запрасіў прадстаўніка ТБМ, каб павініцца (бач, няёмка яму забараняць такою), і нават падпісаўся на газету, што выдае ТБМ. Вось такое сумашчае сёння ў людзях. Што перамога? Гэта залежыць ад нас. Можна, тут адной некай "мыші" і не хапае? А, мышкі!

І мышкі з'яваюцца. Аднаўле дзейнасці Беларускае сацыял-дэмакратычнае Грамада — пераёмніца традыцый першай беларускай партыі (БСГ — 1903 г.), створаная ў 1991 годзе і раскопана па сямёркі М.Ткачова неразумнымі дзеяннямі часткі краўнікоў. Мне, чалавеку, які ніколі не з'яваў сабе партыйнай дысцыплінай, раптам захачалася стаць поруч з "дзяржавай" В.Быкавым, Р.Барадуліным, І.Пітэвічам ды іншымі сумленнымі сымамі Беларусі. Бо кажу ж і цяперу беларускую рэчку, калі не на ім, беларусам? (Хто жадае да-тлумачыць — тэлефонуе 22-70-51).

І ўжо — падзеі мінулага года, якія сталі самымі лёсавызначальнымі ў маім асабістым жыцці (пакуль яшчэ не ўразумее, чаго тут болей — плюсаў ці мінусаў) — мае звальненне з універсітэта і далейшае беспрацоўе. Крыху шкада студэнцтва, якім я ўжо не змагу перадаць падагледжаныя набыты лепшыя настаўніцка-

чыя цэнтры, у якім я каардынуу маладзёвы накірунак.

2. — Ёсць падставы для аптымізму, і гэта заключаецца ў тым, што пакрысе растуць шэрагі маладзёвых арганізацый, якія хочуць бачыць Беларусь незалежнай і дэмакратычнай.

Але не будую паветраных замкаў. Увогуле, наступны год будзе такім, якім мы самі яго зробім.

Мусім сказаць некалькі словаў перад гэтым фрагментам агульнай анкеты. На жаль і боль, у нас няма людзей, якіх усё яшчэ слухаюць камуністы і з'яваюцца з ім надзеі на вяртанне прыстойнага жыцця, якое нібыта было пры іхняй уладзе. Для рэалістычна і кроплі сумісва ў тым, што найлепшае і правільнае рашэнне — гэта забарона на вечныя часы чырвонай ідэалогіі і адпаведна ўсіх сінных структураў. Але значная частка грамадства думае так пакуль няздатна і не гатовая.

Валеры БЕРАЗІЕНКА, 1-ы сакратар Магілёўскага абкома ПКБ.

1. — Ведаеш, я падзяляю з народам усе ягоныя цяжкасці. І моцна засмучаны падзеннем жыццёвага ўзроўню. Павысілася смяротнасць і, наадварот, зменшылася нараджальнасць. Узмацніўся аўтарытарызм улады, зменшылася роля грамадзянаў і Саветаў у вырашэнні

Хваць ад гэтай часткі, а тым больш ад астатніх людзей наўнясць у нас камуністычных арганізацый для дэмакратычнай газеты надбрасування і непрафесійна. Нахай сабе "чэсныя" журналісты імяніцца ня бачыць антытэлатарных палітычных і грамадзкіх сілаў. Наша пазыцыя іншая. Мы заўсёды будзем адкрыта пазначыць: з гэтым мы нягледзячы, але, калі гэта рэальна ёсць, чытачы нашыя маюць права і нават мусюць аб гэтым ведаць.

дзяржаўных праблем. Як прадстаўнік тэхнічнай інтэлігенцыі мяне хваляюць нізкія заробкі ў навукоўцаў, увогуле, людзей інтэлектуальнай і творчай працы. Мала ўвагі надаецца тэхнічнаму абнаўленню вытворчасці. Мы па-ранейшаму падаем уніз. 2. — Хацелася б, каб ажыццелілася прамысловасць і з кале-наў узнялася сельская гаспадарка. Таксама хацелася б, каб ад-

быліся выбары ў мясцовыя Саветы, і ў адпаведнасці з законам, у палату прадстаўнікоў. Неабходна, каб туды прыйшлі людзі, якія маюць аўтарытэт у народзе. Было б добра, каб у краіне пачала ажыццяўляцца шматвектарная дзяржаўная палітыка і да нас пайшлі сапраўдныя інвестыцыі, у тым ліку і з Захаду.

2. — У новым годзе жадаю ўсім здароўя, поспехаў у працы. А грамадству — палітычнай і сацыяльна-эканамічнай стабільнасці.

Уладзімер ДАЙНЕКА, першы сакратар абкому КПБ.

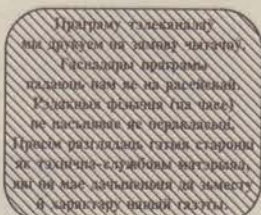
1. — Год для мяне быў насычаным важнейшымі палітычнымі падзеямі як у Беларусі, так і за межамі, на прасторах СНД. Шырока было намі адзначанае 100-годдзе Першага з'езда РСДРП. Удзельнікі ўрачыстасці, што прайшлі ў Менску, прынялі шэраг палітычных зваротаў і дэкларацый. А ў Маскве прайшоў сёлетні чарговы, 31-ы з'езд саюза камуністычных партый —

КПСС. Я быў ягоным дэлегатом. На ім былі прадстаўлены 20 кампартый і 2 камруху, якія дзейнічаюць на тэрыторыях усіх дзяржаўных утварэнняў былога СССР. З'езд прыняў шэраг дакументаў, у ліку якіх была Заява ў абарону Леніна, Заява супраць палітычнага пераследу камуністаў, а таксама супраць агрэсіўнай палітыцы НАТА. Яшчэ адна падзея — прыняццё Кангрэсам народна-патрыятычных сілаў Беларусі Статутнай граматы аб

Гэтыя два ўдзельнікі апытання патрэбных здымкаў не прадставілі — ТМ.

Праграма тэлебачання з 28 сьнежня па 3 студзеня

• Понедзелік, 28 декабря •

БТ
13.10 Музыкальная комедия "А вы любите когда-нибудь?". Телеочерк.
14.30 "Древо жизни". Телеочерк.
15.15 "Денвер. Последний динозавр". Мультсериал (Франция). 1-я серия.
15.40 "Я рисую".
15.55 Мультфильмы.
16.00 Регион. Передача из Гомеля.
16.30 Авто-парк.
16.40 Премьера песни.
17.10 "Колыбельные цари". Док. фильм.
17.30 Многоголосие.
18.00 "Доктор Финли".
19.15 Политические диалоги.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.

21.40 Событие.
22.00 "Вечера на хуторе близ Диканьки". Худ. фильм.
23.05 Белорусский хит-парад.
23.10 Третий тайм.
23.50 Акколада.

ОРТ

16.00 "Жестокый ангел".
17.00 Новости.
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Программа "Мы".
18.45 "Улицы разбитых фонарей".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 "Охотники за снежинками".
21.40 Встречай.
22.25 Новость дня.
22.45 Детектив "Чистыми руками".

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 "Джурная часть".
8.35 "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.15 "Жирафа и очки". "Чудо-дерево". Мультфильмы.
15.30 "Первые поцелуй".
16.30 "Башня".

16.55 Компьютер.
17.05 Детектив "Хищники".
18.30 Джурная часть.
18.40 История одного события.
19.35 Подорожники.
19.45 Любовь с первого взгляда.
20.15 В. Поголева и И. Калыныш в мелодраме "Ночь в опере".
22.00 Поллицейский сериал "Жара в Лос-Анджелесе" (США).
23.35 Джурная часть.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Академия спорта.
7.45 "Чук и Гек". Худ. фильм.
8.30 Выступает квартет "Сказ".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Леди в озере". Худ. фильм.
10.50 Поклонникам Терпсихоры.
11.00 Образ жизни.
11.40 И. В. Гете. Сцены из трагедии "Фауст". Телеспектакль. Часть 1-я.
12.35 "Без вины".
12.50 Царская ложа.
13.45 Боярский двор.
14.15 Живое дерево ремесел.
14.20 Российский курсер.
15.15 "Русалочка". Мультфильм.
15.55 "Лужокорье".
16.15 Парижский журнал.
16.40 Кредо.

17.05 "2003".
17.10 "Вики целы". Тележурнал.
17.35 "Танго в Кремле". Г. Кремер.
18.00 "Такое кино". "Московская элегия". Док. фильм.
19.50 Чудо-сказка.
20.00 "Зачем нам нужен этот "Ужин с дураком".
20.30 Поэт Н. Брегвадзе.
20.45 После новостей...
21.05 "Леди в озере". Худ. фильм.
22.50 Видеопозиция. С. Есенин.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Ее звали Никита".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Вчера в "Итогах".
10.15 Куклы.
10.30 Итоги. Ночной разговор.
11.20 "День ангела".
13.25 Госпожа следователь".
14.10 Сегоднячко.
15.20 "Захватчики".
16.10 "Сегоднячко". Красная стрела.
16.40 "Доктор Куин, женщина-врач".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Рождественские встречи. Могилевский завод "Зенит".
13.30 Пунктир.
14.05 Рождественские встречи. "Вяснянка".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Большой кайф, или Приключения в Новом Орлеане".
18.20 Рождественские встречи. Могилевский завод "Зенит".
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.25 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Новогодинок.
21.15 Наше кино. Путь к причалу.
22.45 День области.
22.50 "Местъ ястреба". Худ. фильм.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45, 21.30 Городские новости.
19.00 "Союзмультфильм — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Акапулько".
21.45 Джеймс Вудс и Джеймс Белуш в фильме "Сальвадор".
23.40 "Клуб "Белый полугай".
0.05 Спортивная программа.

• Вторник, 29 декабря •

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 К 70-летию Национальной АН.
9.40 Мультфильмы.
10.10 Бон тон. Тележурнал моды.
11.15 "Доктор Финли".
12.10 Третий тайм.
12.40 "Придвинские забавы". Фильм-концерт.
13.15 "Земляки".
14.05 Турбоектив.
14.25 Бездельники.
15.15 "Денвер. Последний динозавр".
15.40 Телебач.
16.35 "Малека-Б".
17.10 Уроки Н. Новожиловой.
17.40 Гости в дом.
18.00 "Доктор Финли".
19.15 "Алло, событие". Прямая линия.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Луиза и джек-пот". Худ. фильм (Беларусь — Германия).
23.40 Белорусский хит-парад.
23.45 Музыка без границ.
0.25 "Крок-2".

ОРТ
16.00 "Жестокый ангел".
17.00 Новости.
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Тема.
18.45 "Улицы разбитых фонарей".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 "Свадьба с приданым". Худ. фильм.
22.45 Док. детектив "Бриллианты графа Толстого: французский след".
23.25 Новость дня.

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 "Джурная часть".
8.35 "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.15 Сказочный полдень.
15.30 "Первые поцелуй".
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.15 Муз. фильм "Летучая мышь". 1-я серия.
18.30 Джурная часть.
18.40 История одного события.
19.35 Подорожники.
19.50 "Аншлаг" представляет.

20.25 Кинокомедия "Вальс золотых телцов".
21.45 "Питворщик".
22.45 Джурная часть.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05 Новости культуры.
7.25 "Такое кино". "Московская элегия". Док. фильм.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Банкирша". Худ. фильм.
11.05 С. Рахманинов. Вариации на темы Шопена.
11.40 И. В. Гете. Сцены из трагедии "Фауст". Телеспектакль. Часть 2-я.
12.45 "Сотворить пространство". Художник А. Пырьов.
13.00 Мариинский театр. "Фантазия Драматического театра".
13.45 "Открытие таланта".
14.10 Без вины.
14.25 Пляшет людей.
14.55 Живое дерево ремесел.
15.05 "Снежная королева". Мультфильм.
16.10 "Лужокорье".
16.30 "Неизвестный Китай".
16.55 "2003".
17.05 Ортдокс.
17.15 Ноу-хау.
17.30 "Шекспир. XX век". "Смеющийся Шекспир". Часть 2-я.
17.55 "Сокровища Петербурга".

18.10 "Голоса". Алиса Фрейндлих.
18.35 Док. фильмы "Пейзаж", "Слово", "Ступени".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Встречи на Пикрис-горе".
20.45 После новостей...
21.05 "Банкирша". Худ. фильм.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Герой дня без галстука.
9.40 Устами младенца.
10.05 Своя игра.
10.30 "Русский век". Ирина Мирошниченко.
11.20 "Городской романс".
13.25 Госпожа следователь".
14.10 Сегоднячко.
15.20 "Захватчики".
16.10 "Сегоднячко". Красная стрела.
16.40 "Доктор Куин, женщина-врач".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Тяжелый день.
13.40 Бобруйский вариант.
14.00 Рождественские встречи. ОАО "Лента".
14.20 Рождественские встречи. "Красный лицеви".
14.40 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Большой кайф, или Приключения в Новом Орлеане".
18.20 Рождественские встречи. ОАО "Могилевский желатиновый завод".
18.40 Рождественские встречи. АПБ "Бобруйсктрикотаж".
19.00 Служба ваших забот. Новый год в Могилеве".
19.40 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Новогодинок.
21.15 "Круглые числа". Комедия.
22.50 День области.
23.00 "Турбулентность". Худ. фильм.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45 Муз. антракт.
19.00 "Союзмультфильм — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Акапулько".
21.30 Высокая мода.
21.40 Т. Круз, Н. Кидман в мелодраме "Далеко-далеко".
0.00 "Удивительные истории".
0.25 Спортивная программа.

• Среда, 30 декабря •

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15 Новости.
8.15 "Алло, событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.15 "Все мы родом из детства".
10.10 Видимо-невидимо.
11.10 Концерт-закрепление Дней культуры Югославии в Республике Беларусь.
12.15 "Снегурята". Мультфильм.
12.25 Интеграция - возрастать.
13.10 "Морозко". Фильм-сказка.
14.30 Окружающий мир.
15.15 "Денвер. Последний динозавр".
15.40 "5х5".
16.10 Мультфильм.
16.20 "Не хлебом, но словом". Док. фильм.
16.30 Пограничье.
17.10 Параграф.
17.30 "А музыка звучит...".
18.00 "Доктор Финли".
19.15 "Сегодня с вами...". Музыкант Сергей Ковалев. Год в эфире.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "29-я улица". Худ. фильм (США).
23.40 Белорусский хит-парад.
23.45 Королевская охота.
0.25 Темная комната.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокый ангел".
9.10 Тема.
9.55 В мире животных.
10.30 "Новогодняя сказка". Мультфильм.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.50 Зов джунглей.
15.15 Детские анекдоты.
15.35 ...до шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокый ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Человек и закон.
18.45 "Улицы разбитых фонарей".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 "Приходите завтра...". Худ. фильм.
22.35 Новость дня.
22.50 Музыкальная комедия "Манна небесная".

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 "Джурная часть".
8.35 "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести.
15.15 "Кот, который умел летать". "Вредный совет". Мультфильмы.

15.30 "Первые поцелуй".
16.30 "Башня".
17.00 Компьютер.
17.15 Музыкальный фильм "Летучая мышь". 2-я серия.
18.30 Джурная часть.
18.40 История одного события.
19.35 Подорожники.
19.45 Сам себе режиссер.
20.15 Кинокомедия "Полосатый рейс".
21.45 "Агата Кристи. Пуаро".
22.45 Джурная часть.
23.35 Антошу.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Документ-ретроспектива". Документальные фильмы.
8.05 Сцены из оперы Н. Римского-Корсакова "Садко".
8.20 "Вики целы".
8.45 "Фима плюс...". Е. Шифрин и Р. Витковский.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Сирано и д'Артаньян". Худ. фильм. 1-я серия.
10.05 Произведения И. Брамса.
10.20 "Сирано и д'Артаньян". Худ. фильм. 2-я серия.
11.40 И. В. Гете. Сцены из трагедии "Фауст". Телеспектакль. Часть 3-я.
12.50 "Русская усадьба".
13.10 Импровизация на пушкинскую тему.

13.29 Азбука.
13.45 "С потолка".
14.10 Ш. Гун. "Вальпургиева ночь".
14.30 Экспедиция "Чиж".
15.05 "Золушка". Мультфильм.
15.55 "Лужокорье".
16.15 "Без вины".
16.25 Страна Фестиваля.
16.50 Живое дерево ремесел.
17.05 "2003".
17.10 "Дар художника".
17.20 "Документ-панорама".
18.10 "Сирано и д'Артаньян". Худ. фильм. 1-я серия.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 Вечер в Екатерининском дворце.
20.45 После новостей...
21.05 "Сирано и д'Артаньян". Худ. фильм. 2-я серия.
22.15 "Тот, кого люблю". Джордж Гершвин.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Комедия "Зигзаг удачи".
10.40 "Среда".
11.20 "Городской романс". Закл. часть.
13.25 "Госпожа следователь".
14.10 Сегоднячко.
15.20 "Захватчики".
16.10 "Сегоднячко". Красная стрела.
16.40 "Доктор Куин, женщина-врач".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

12.15 Служба ваших забот. "Новый год в Могилеве".
12.50 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мультфильм.
18.05 Рождественские встречи. НПКФ "Славянка".
18.25 "Сделано в Могилеве".
18.55 Рождественские встречи. ПО "Бобруйскгазпром".
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Год области.
20.45 Астро-дайджест.
21.00 Новогодинок.
21.25 "Последний герой боевика". Худ. фильм.
23.35 День области.
23.45 "Крайние меры". Боевик.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45, 21.30 Городские новости.
19.00 "Союзмультфильм — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.45 Брюс Уиллис в боевике "Восход Меркурия".
23.35 "Случайный свидетель".
23.50 Спортивная программа.

• Четверг, 31 декабря •

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Новости.
8.15 "Сегодня с вами...".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Артисты театра и кино Е. Ва-

сильева и И. Калыныш.
10.15 "Все дело в шляпе".
10.40 "Око".
11.15 "Доктор Финли".
12.30 "А музыка звучит...".
13.15 Л. Куравлев в комедии "Новогодняя история".
14.25 "Ну, посмотри!" Мультфильм.

15.15 "Денвер. Последний динозавр".
15.45 "Навстречу".
16.30 "Зимние фантазии". Телеочерк.
17.10 "Я хочу быть любимой". Спектакль.
18.00 "Доктор Финли".
19.15 "Сегодня с вами...". Врач-косметолог Аэлита Кушина.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!

20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 "Шкатулка новогодних потех".
23.15 "Беларусь встречает Новый год".
23.45 Новогоднее поздравление президента РБ А. Г. Лукашенко.
0.00 С Новым годом!
0.05 "Обыкновенное чудо в новогод-

нюю ночь". Праздничная программа.
1.45 "А музыка звучит..."

ОРТ

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 "Джурная часть".
8.35 "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести.
15.15 "Кот, который умел летать". "Вредный совет". Мультфильмы.

11.20 Водевиль "Лев Гурч Синичкин".
12.40 Комедия "Ирония судьбы, или С легким паром! 1-я и 2-я серии.
16.15 Кабачок "13 стульев" (Новогодний выпуск 1999 года).
17.00 Комедия "Операция "Ы" и другие приключения Шурика".
18.45 Самый новый выпуск "Ералаша".
19.00 Время.
19.35 Комедия "Особенности национальной охоты" на "Поле чудес".
22.30 Проводы Старого года.
22.55 Новогоднее обращение президента России Б.Н.Ельцина.
23.02 Новогодняя ночь на ОРТ.
По окончании — "Утро Нового года". Праздничный телеканал.
5.15 Новогодняя музыкальная программа.

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 "Программа передач".
9.00 "Санта-Барбара".

9.45 Музыка, музыка...
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, Вести.
10.35 "Петербургские тайны".
11.30 "Пони бегает по кругу". Мультфильм.
11.45 Сказка "Ледяная внучка".
13.35 Сказочный полдень.
13.50 "Ну, погоди!" Мультфильм.
14.20 Фильм для детей "Король воздуха" (США).
16.35 "Башня".
17.10 М. Евдокимов, Л. Дуров, В. Золотухин и О. Остроумова в экскентрической комедии "Не валяй дурака".
19.40 "Два рояля".
20.35 "Аншлаг" и К.
22.25 Голубой огонек.
22.50 Новогоднее обращение Президента России Б.Н.Ельцина.
23.00 Продолжение "Голубого огонька".
0.40 "Новогодний скрпиз".
2.10 Новогодняя дискотека.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, Новости культуры.
7.25 "Документ-панорама".

8.15 Ноу-хау.
8.30 Петербургские портреты.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Мы радостно жили". Елена Юнгера.
9.45 Музыканты улыбаются.
11.05 Художник Андрей Поздеев.
11.00 "Шекспир. XX век". "Смеющийся Шекспир". Часть 2-я.
11.40 "Шелкунчик". Мультфильм.
12.25 "Фантазеры".
13.10 В.Гаврилин. Сюита "Дом у дороги" (фрагмент).
13.20 Живое дерево ремесел.
13.45 Видеопозы. И.Анненский.
13.55 Играет оркестр "Филармония нации".
14.20 "Российский курьер".
15.05 "Лукоморье".
15.30 "Я возвращаю Ваш портрет...". Док. фильм.
16.30 Новое кино.
17.05 Киноконцерт.
18.10, 20.10, 21.30 И.Штраус. "Летучая мышь".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 После новостей...
22.20 Юмористический мини-сборник.

22.50 Новогоднее поздравление президента России Б.Н.Ельцина.
23.00 Музыкальная фантазмагория.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Музыкальная комедия "Чародей".
13.15 Комедия "Ирония судьбы, или С легким паром".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Глаза и уши.
13.50 Рождественские встречи. "Могилевтрансаш".
14.10 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Новогодний вечер с телеканалом "Могилев-1".
17.35 "Ну, заяц, подожди".
17.50 Новогодичек.
18.05 "Астро-год".
18.25 "В мире эпитетов".
19.05 "Ну, заяц, подожди".
19.25 "С любовью".

20.10 "Астро-год".
20.25 "С любовью".
21.05 "Ну, заяц, подожди".
21.20 Новогодичек.
21.40 "С любовью".
22.10 "Ну, заяц, подожди".
22.25 Новогоднее поздравление председателя Могилевского облисполкома А.Н.Кликова.
22.30 С Новым годом!

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Польша.
18.05 Победоносный голос верующего.
18.45 Муз. антракт.
19.00 "Союзмультфильм — 60".
19.17 Прогноз погоды.
19.20 "Поздравления".
20.00 "Ералаш".
20.10 "Поздравления".
20.40 Мультфильм.
20.50 "Поздравления".
21.30 Высокая мода.
21.40 Л. Нильсен в комедии "Мистер Маву".
23.10 "Самогонщики".
23.30 Городские новости.
23.40 Новогодняя ночь на 2 канале.

•• Пятница, 1 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Приключения Мюнхгаузена".
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.15 Музыкальная комедия "Чародей". 1-я серия.
10.25 "Колыбельные истории". Сергей Булгаков. Сказка "Миска с окошками".
10.40 "Голубая стрела". Мультфильм.
12.10 "Наш край". К 80-летию образования БССР.
12.20 Сделано в Беларуси. Дайджест.
12.50 "Прекрасная принцесса" (Италия). 1-я серия.
13.40 "Где-то в центре Европы". Док. фильм о г.Барселоне.
14.05, 15.15 "Женщина". Спектакль Государственного академического драматического театра имени Я.Коласа.
16.00 "Денвер. Последний динозавр".
16.30 "Судьба моя и надежда".
16.55 "Риск-версия".
17.25 С.Марко, К.Брасер в лирической комедии "Бум" (Франция).
19.15 "Сегодня с Вами...". Музыкант Сергей Ковалев. Год в телефоне.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!

ОРТ

8.00 Мультфильм "Двенадцать месяцев".
9.00, 14.00, 22.45 Новости.
9.15 По страницам "Голубого огонька".
10.05 Смак.
10.25 Ирай, гармонь любимая!
11.00 Приключенческий фильм "Седьмое путешествие Синдбада".
12.30 "От балла до рок-н-ролла". Звезды танца на ОРТ.
13.25 Симфонорама.
14.15 Очистительный случай.
14.55 Луи де Фюнес в комедии "Жандарм из Сан-Тропеа".
16.35 "Незнайка на Луне" в программе "100%".
17.10 "Песня-98". Часть 1-я.
20.00 Комедия "Особенности национальной рыбалки".

20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 А.Булдаков, С.Маковецкий и Л.Ярмолинский в худ.фильме "Операция "С Новым годом!" 1-я и 2-я серии.
23.25 "Премьера песни". Год в телефоне.

"РОССИЯ"

7.00 "Хитрая ворона". Мультфильм.
7.15 Фантастико-приключенческий фильм "Капитан Немо". 1-я серия.
8.30 "Тимошина елка". "Хочу бодаться". "Мисс Новый год". Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.05 Юбилейный вечер Владимира Винокура.
13.00, 19.00, Вести.
13.30 "Ну, погоди!" Мультфильм.
14.20 Пол Меркурио в музыкальной мелодраме "Австралийское танго".
15.55 70 лет Московскому театру оперетты.
17.20 Комедия "Семейный план" (США).
19.35 Михаил Задорнов. "Необычайный... Заборная компания".
21.15 Март Деллон в комедии "Экстаз в высь" (США).
22.50 Элизабет Берли и Кайл Маклахан в комедии "Доу-пер" (США).
0.55 Прогноз погоды.

"КУЛЬТУРА"

9.10 Дорога длиною в 200 лет.
10.10 Я возвращаю Ваш портрет...
11.10 "Голубой щенок". Мультфильм.
11.35 Из собрания Государственного музея изобразительных искусств им. А.С.Пушкина. Фильм 1-й. "Давид". Микеланджело.
12.05 "Санта-Клаус и волшебный барaban". Мультфильм.
13.00 "Осенние портреты".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Время музыки".
14.15 "Стакан молока и хлеба кусок". Док. фильм.
14.25 Детский сериал "Машина превращений". 1-я серия.
14.55 "Данная жизнь". Телеспектакль.
16.20 "Фламенко". Док. фильм.
18.00 "Приключения Голубой стрелы". Мультфильм.
19.30 Чудо-сказка.
19.45 "Тысяча из Америки". Передача 2-я.
20.15 Дмитрий Харостовский в театре "Новая опера".
21.20 Викторович. Е.Берлинский.
21.35 Сборник короткометражных фильмов.
22.55 "Диалог". Док. фильм.

НТВ

7.00 "Падая прошлогодний снег". Мультфильм.
7.20 "Золушка". Фильм-сказка.
8.40 "Новый год с Котом Матроскиным". Мультфильм.
9.30 Комедия "Полосатый рейс".
11.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
11.20 Новогодний год на бис.
14.20 "Звезда пленительного счастья". Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.

2 КАНАЛ

0.00 Новогодняя ночь на 2 канале.
10.00 "Земля до начала времен-4". 1-й фильм.
12.30 Мультфильм.
13.00 ТВ Польша.
18.15 Победоносный голос верующего.
18.45 "Поздравления".
19.45 "Союзмультфильм — 60".
20.00 "Поздравления".
20.50 Мультфильм.
21.00 Комедия "Один дома-3".
21.45 Высокая мода.
22.30 Комедия "Синдбад".
0.30 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 2 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Сериал "Встречи с Библией".
8.20 Стиглия.
8.45 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.15 "Чародей". Худ. фильм. 2-я серия.
10.30 "Колыбельные истории". Николай Черныашев. Сказка "Тетка Слизотка".
10.40 Вершина мира.
11.05 Компьютерный полигон.
11.30 "Все нормально, мама".
12.05 К 70-летию Национальной АН.
12.30 "Прекрасная принцесса" (Италия).
2-я и 3-я серии.
14.10 "Завируха". Стихи белорусских поэтов.
14.25 Олимп.
15.10 Уроки Н.Новосильковой.
15.40 "Белоснежка". Мультфильм.
16.30 "Это моя работа". Дайджест.
17.00 Познай себя. "Психология развода".
17.25 Лирическая комедия "Бум-2" (Франция).
19.10 "Приглашение". Музыкальная программа.
19.40 Из достоверных источников.
20.05 Бездепынки.

ОРТ

7.45 Мультфильм "Шелкунчик".
9.00, 14.00, 22.40 Новости.
9.15 Слово пастыря.
9.30 Чердачок братьев Пилотов.
10.05 "Утренняя почта".
10.35 Возвращение Третьякова.
11.05 Чак Норрис в приключенческом фильме "Лесной воин".
12.50 "Особенности национальной охоты" на "Поле чудес".
14.15 В мире животных.
15.00 Луи де Фюнес в комедии "Жандарм и инопланетяне".
16.35 "Незнайка на Луне" в программе "100%".
17.10 "Песня-98". Часть 2-я.
20.00 Время.
20.30 Джулия Робертс и Ричард Гир в знаменитом фильме "Красотка".
22.55 Н. Караченцов в детективе "Криминальный квартет".

"РОССИЯ"

7.00 "Разные копеса". Мультфильм.
7.20 Фантастико-приключенческий фильм "Капитан Немо". 2-я серия.

8.30 "Молодые яблоки". "Тигренок на подоспелке". Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 "Это невероятно". Музыкальные пародии Игоря Угольников.
11.20 Новостное широкое представление "Старая сказка на новый лад".
12.15 "Ну, погоди!" Мультфильм.
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Мелодрама "Зита и Гита" (Индия).
16.20 Моя семья.
17.20 Лирическая комедия "Семья напрокат" (США).
19.30 Экранизация романа Д. Стил "Большой любви не бывает" (США).
21.05 Микки Рурк и Ким Бейсингер в фильме "9 1/2 недель" (США).
23.00 Горячая десятка.
23.55 Прогноз погоды.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читай Библию".
9.20 Книжный кладень.
9.35 "Веселые ребята". Худ. фильм.
11.30 Панорама мультфильмов: Тимошина елка, "Это случилось зимой", "Летучий корабль".
11.50 Из собрания Государственного музея изобразительных искусств им. А.С.Пушкина. Фильм 2-й. "Обручение с морем" (Каналетто).

12.15 Ток-шоу "Набум".
12.45, 13.45 Н.Лесков. "Железная воля". Спектакль. Части 1-я и 2-я.
13.30, 21.00 Новости культуры.
14.40 Валерий И.Штраус.
15.00 Микрофон включен.
15.20 Детский сериал "Машина превращений". 2-я серия.
15.50 Международное обозрение.
16.30 Тихий вечер.
16.55 "Очевидное — невероятное".
17.25 А.С.Пушкин. "Чуждый сон мне Бог послал".
17.50 "Открытие таланта".
18.20 "Судьба, судьба, о судьбе".
19.15 Чудо-сказка.
19.30 "Кто там...".
19.55 "1000 и одна ночь". Музыкально-развлекательная программа.
21.25 Вечер русского романа.
21.55 "Рождественский переполох". Худ. фильм (Латвия — Россия).
22.45 Блещ-клуб.
23.20 Зажигте свечи.

НТВ

7.00 "Новые приключения Бэтмена".
7.25 Мультфильм.
7.45 "Доктор Айболит". Фильм-сказка.
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Ефим Шифрин в музыкальном фильме "Ангел с окурком".

10.15 "Бременские музыканты". По следам бременских музыкантов".
11.15 Д. Андрюс и К. Пламмер в фильме "Звуки музыки" (США).
14.10 Мультфильм "Василиса Прекрасная".
14.30 Ток-шоу "Я и моя собака".
15.20 "Она написала убийство".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Король Лев-2". Мультфильм.
18.55 "Закон Берка". Телесериал.
19.40 Комиксы мистера Бина.
20.10 С любовью. Поздравления.
21.35 Астро-дайджест.
21.45 "Звезда". Худ. фильм.
23.25 "Кураж". Музыкальная программа.
0.05 "Зандалы". Эротика.

2 КАНАЛ

10.00 ТВ Польша.
18.15 "Благая весть с Риком Ренне-ром".
18.45 "Поздравления".
19.45 Мультфильм.
19.55 "Поздравления".
20.30 "Пляж".
21.15 Высокая мода.
21.20 Комедия "Братья Блюз 2000".
23.35 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 3 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.05 "Встречи с Библией".
8.45 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Мультиклуб".
9.45 "Колыбельные истории". Евгений Дрозд. Сказка "Страшная месь".
10.00 Турбутике.
10.25 "Все нормально, мама".
11.00 Арсенал.
11.25 "Арт-клуб". Артист Александр Кашперов.
12.00 Спортивные новости.
12.20 Мультфильмы.
13.05 "Прекрасная принцесса" (Италия). Заключительная серия.
13.55 Сельские Островский район.
14.20 Золотые ключи.
15.10 Силч.
15.55 "Мое начало". Док. фильм.
16.20 Зорная росстань.
16.55 Телебарометр.
17.10 Мелодрама "Ботанический сад".
18.55 Теленавигатор.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь".

ОРТ

7.45 Мультфильм "Кругосветное путешествие Кота в сапогах".
9.00, 14.00, 22.55 Новости.
9.15 "Нелетучие заметки".
9.30 Пожар все дома.
10.05 Утренняя звезда.
10.55 Комедия "Неприятности с маршуткой".
12.30 "Все путешествия команды Кусто".
13.25 Симфонорама.
14.15 Духантлен-шоу.
14.45 Комедия "Дорогая, я уменьшил детей".
16.25 "Незнайка на Луне" в программе "100%".
16.55 Угадай мелодию.
17.40 КВН - 98. Финал.
19.45 Спокойные ночи, малыши!
20.00 Время.
20.30 Шон Коннери и Николас Кейдж в боевике "Скала".
23.10 Триллер "Острота ощущений". Фильм 1-й.

"РОССИЯ"

7.00 "Новогодний ветер". Мультфильм.
7.20 Фантастико-приключенческий фильм "Капитан Немо". 3-я серия.
8.30 Сказка о Синегорье. "Приключения барона Мюнхгаузена". "Состязание". Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 "Сто к одному". Телеигра.
10.30 Любовь с первого взгляда.
10.25 Русское лето.
10.40 Мир кино.
12.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
13.00, 19.00 Вести.
13.35 "Ну, погоди!" Мультфильм.
14.20 "25 лет тележурналу "Ералаш".
15.55 Спорт. Итоги года.
17.20 Сильвестр Сталлоне и Макс Фром Судов в фантастическом боевике "Судья Дредд".
19.30 Городок.
20.10 Франко Неро в фильме "Убить Версаче" (США).
21.50 Микки Рурк в фильме "Другие девять с половиной недель".

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читай Библию".
9.20 Консилиум.
9.45 "Принцесса на льду". Фильм-балет (Германия).

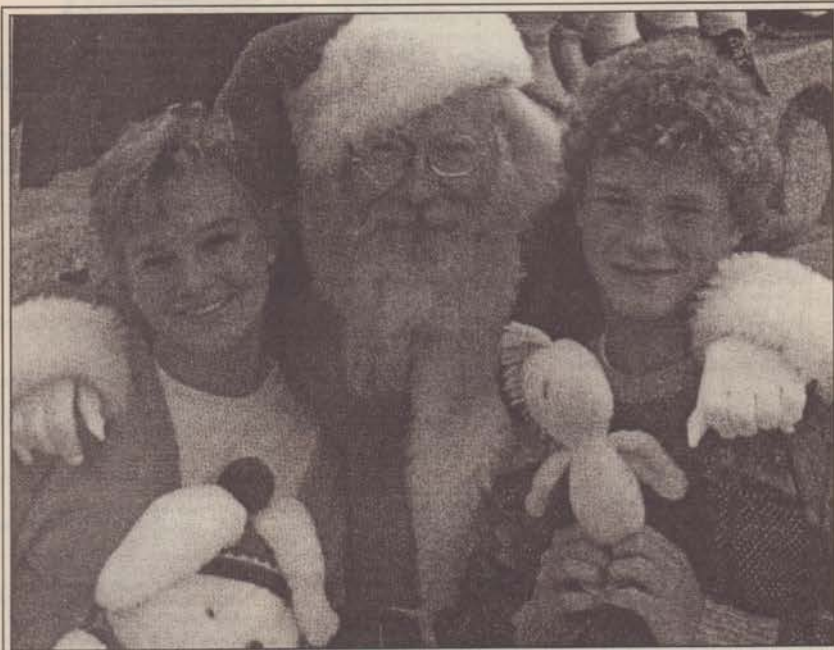
10.45 "В тридевятом царстве". Конкурсная программа для детей, основанная на русских и зарубежных сказках.
11.10 "Антон Иванович сердится". Худ. фильм.
12.35 "За брызгами алмазных струй".
13.25 Азбука.
13.30, 21.00 Новости культуры.
14.55 Голоса старого дома.
14.15 "Негаснущие звезды". С.Лемешев.
14.45 Детский сериал "Машина превращений". 3-я серия.
15.15 Мультфильм "Каштанка".
15.45 "И вчера, и сегодня, и завтра". Вечер С.Алтыова.
17.00 Новости.
17.05 "2003".
17.10 "Телевидение — любовь моя". "Музыка на ТВ". Часть 2-я.
18.05 "Судьба, судьба, о судьбе".
19.00 Чудо-сказка.
19.15 "Кумиры". Андрей Хржановский.
19.40 Шедевры мирового музыкального театра. "Большое па-де-де".
21.25 "Иду не спеша...". Художник Иван Сегиванов.
21.40 А.П.Чехов. "Медведь". Короткометражный фильм.
22.25 Шлягеры уходящего века.

НТВ

7.00 "Новые приключения Бэтмена".
7.25 "Возвращение блудного попугая". Мультфильм.
7.45 "Кащей Бессмертный". Фильм-сказка.
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Музыкальный фильм "Сезон чудес".
10.40 Впрок.
11.15 Жизнь замечательных зверей.
11.45 Музыкальный фильм "Летучая мышь".
14.00 Своя игра.
14.30 "Русский век". Татьяна Шмыга.
15.20 Худ. фильм "Котенок".
16.45 Суд идет. "Народ против вытрезвителя".

2 КАНАЛ

10.00 ТВ Польша.
18.15 Джейс Майер. "Жизнь в слове".
18.45 "Поздравления".
19.45 "Оливер и компания". Мультфильм.
21.00 "Секретные материалы".
21.45 Высокая мода.
21.50 Шоуманн Бовик "Испанский эликсир".
23.40 Спортивная программа.

ДАКУМЕНТАЛЬНЫ КАЛЯДНЫ НАРЫС

Санта Кляўс прыходзіць да хворых дзетак

Цімаці КАРЛСАН
Фота Чада СЛАТЭРЫ

Перш чым зрабіцца Санта Кляўсам для вельмі хворых на рак дзетак у шпітальных паўднёвай Каліфорніі, 45-гадовы Майк Кользуэл даўгі час сумняваўся, ці хочаць для гэтага ягоныя жыццёвыя сілы? Іншыя людзі, з такімі ж добрымі намерамі, часта не вытрымвалі псыхалагічнага стрэсу. Але звычайна ніхто ня мае сумняваў, што гэтыя прэсціжэ стасункі зямлі.

Кользуэл мог бы стаць звычайным Санта Кляўсам, адным з тысяч паўсякдзёна, якія ў гандлёвых цэнтрах да іншых грамадзкіх месцаў гуляюць са здаровымі дзецьмі, гамоняць з імі, слухаюць іхныя заўвагі і пажаданні што да Каляду. Аднак, калі ён набыў сабе вопратку Санта Кляўса ў 1977 годзе, каб забавіць сваю ўнучку на першыя Каляды, ён упершыню сутыкнуўся з тым, што чакала яго ў будучыні. Сусед запрасіў яго ў якасці Санта Кляўса да сабе ў хату. Ніхто тады і ня ведаў аб тым, што трохмесячнае суседава немаўля невелька хворе і хутка памрэ. Нахлэннае бацькі напісалі ў мясцовую газету аб тым, як іхнае дзіцё сустрапае свае першыя і апошнія ў жыцці Хрыстовае Раство. Кользуэл быў глыбока ўражаны іхнымі папачуццямі: "Тады я зразумеў, што і надалей буду Санта Кляўсам, але "імя ня ведаў, дзе".

Праз год, пасля пераезду сям'і Кользуэла ў Гардэн-Тру, Каліфорнія, яго ў апране Санта Кляўса сустраў Гары Флойд, хлопчык, што жыў на іхняй вуліцы. Гары пакутаваў на рак, праходзіў радыяцыйнае лячэнне, а таксама іхныя бацькіны працэдурны ў Дзіццячым шпіталі округа Орындж. Ён сказаў Кользуэлу, што Санта Кляўс прыходзіць у раковае аддзяленне шпітала, аднак кожным разам гэта ўжо новы Санта Кляўс. Кользуэл запытаўся, чаму. "На нас ня так ужо прыемна глядзець, вольны і не вяртаюцца", — патлумачыў Гары.

Кользуэл скантактаваўся з шпіталем і паведаміў, што ён хоча быць Санта Кляўсам на Каляднай елцы.

— Я амаль страціў прытомнасць, калі туды зайшоў, — кажа ён. — У аднаго дзіцця не было свёдаў, у іншых — канцэпцыя, у некаторых зусім не было валасоў пасля радыяцыйнага... Я прымушаў сабе ўсымхацца падчас выступу, а калі вярнуўся дамоў, — проста паваліўся.

Калі жонка Кользуэла — Пат прыйшла дахаты, ён ляжаў і плакаў на падлозе ў тым самым касцюме Санта Кляўса. Шмат часу яна супакойвала яго, пакуль ён змог раскажаць аб тым, што ён убачыў.

— Я плакаў толькі ад думкі пра тое, не пекла, празь якое праходзяць гэтыя хворыя дзеці, — кажа ён. — Жонка за-

пытала, ці хачу я працягваць справу. Я сказаў, што гэта дарослая ня могуць трымаць сябе. Дзеці ж спакойна ставяцца да ўсяго гэтага. Я паспрабаваў перадаць тое дзіўнае папачуццё, якое наведвала мяне ў часе зносінаў з дзецьмі. Гэта вельмі глыбокае асабістае перажыванне, у якім ёсць шмат такога спачувальнага разумення, якое большасць людзей звычайна не зямляе ў жыццё.

У наступным годзе Кользуэл вярнуўся ў раковае аддзяленне і аддзяленне хворобаў крыві. Ён хвацў прынесці памяраючым дзецям дух Калядных сьвятаў.

— Я і цяпер яшчэ плачу, але ўжо не падаюцца распачы, — кажа ён. — Гэта ня значыць, што я стаў абыякавым. Не. Я папросту не засяроджваюся сёння на іхнім вонкавым абліччы. Дзеці не баяцца смерці, — працягвае ён, — яны пакуль што не навучыліся гэтаму ад дарослых. Аднойчы на мой заплыт маленькаму хлопчыку, які падарунак ён жадае атрымаць на Каляды, ён даў адказ: "Сстрычку". Чаму сстрычку? — запытаў я. "Таму што я хутка памру і хачу каб сстрычка заняла маё месца ў бацькоў, каб ім было каго кахаць".

Суседаў хлопчык Гары Флойд сканаў з неверагоднай мужнасцю, сэнс якой Кользуэл ня мог зразумець на працягу годаў.

— У Гары была лейкемія, якая павяла ягоныя косці, — кажа Кользуэл. — Ён жыў у інваліднай калёсцы таму, што яго косці вельмі лёгка ламаліся. Аднойчы мама правезла Гары па ўсім кварталу. І ён развітаўся з кожным суседам. Менавіта дэжа скапнула. Я правёў з ім пяць Каляду. Успамінаючы яго, я заўсёды плачу. Мне здаецца, што я разумю: ён так шмат змагаўся і так моцна пакутаваў. Быццам ён дакладна ведаў, калі прыйшоў час памёрці.

— У нас была вялікая сям'я: шмат цёткаў, стрыечных братоў і сестраў, і мы заўсёды збіраліся разам на Раство, — успамінае Кользуэл. — Калі мы вярталіся з царквы, аказалася, што Санта Кляўс ужо наведваў наш дом і пакінуў падарункі пад елкай. Мой тата казаў, што пакуль мы верым, Санта Кляўс заўсёды будзе прыходзіць.

Пасля заканчэння школы Кользуэл нейкі час падарожнічаў, ня ведаючы, чаго ж ён хоча ў жыцці. Ягоная жонка Пат выратавала Кользуэла ад бясцельнага жыцця. Пасля таго як яны пабраліся шлюбам, ён атрымаў працу прыбіральшчыка ў друкарні, рабочага ў краме... Цяпер ён валодае друкарняй разам з партнёрам.

У 1988 годзе ён засноўвае некамерцыйную дабрачынную арганізацыю "Падзялілі сьвятам" дзеля збору сродкаў, цацак і падарункаў, якія даюць мясцовыя бізнесоўцы, банкі, клубы і таварыствы. У 1988 годзе адзін з яго сябраў ахвяраваў арганізацыі "Падзялілі сьвятам" 10 тысячамі далайраў на набыццё цацак. Асобную дапамогу

Кользуэлу аказваюць "клубы бабулек".

— Бабулі любяць рабіць падарункі, — кажа Кользуэл, — нават калі ўсё, што яны могуць падарыць, — гэта альбомы для малыханьня і каларыяны альбомы.

Кользуэл наведвае за год ня менш за 40 розных грамадзкіх груп, на якіх раскажае пра сваю дзейнасць. Ён просіць каб кожны ўдзельнік сходу браў на сябе адзін пачынаў на тэму за ўвечар.

Рытуальны Майк Кользуэл да Каляду ўвесь год, асабліва ж — з сярэдзіны кастрычніка, каля наведвае дзясяткі мясцовых шкодаў, збіраючы цацкі і грошы, каб задаволіць усё растучую колькасць лямбінцаў.

— Працягнулі шпіталь, у якіх я бываю, раскажваюць пра мяне іншым. І справа штогод набірае абароты.

Кользуэл з жонкай зусім ня карыстаюцца з адпачынку з тае пары як ён пачаў займацца гэтай дзейнасцю, больш за дзесяць гадоў таму.

— Часцяком здаецца, што мая жонка вельмі стабільная. Нават мой тэлефонны апарат адказвае: "калі сплухайце Санта Кляўс..."

Іншыя чальцы сям'і таксама вымушаныя цярпець з тае нагоды, што Кользуэл працуе Санта Кляўсам, адзіны і наўзменны які атрымліваюць нешта вяртае. Кользуэл распаўваў, што прапачушы першае выступленне сваёй унуцы на школьным тэатры.

— Я не магу сабе дэвіцца, — кажа ён, — але яна мне даравала: "Дзядуля, — сказала яна, — ты ж Санта Кляўс, я то разумю". — Я не магу быць разам зь сям'ёй самыя лепшыя гадзіны сьвятаў. Але я думаю, што гэта ідзе ім на карысць. Усё дзеці навакол пахваляюцца падарункамі, якія атрымалі. Мае ж унукі раскажваюць ім аб цацках, якія дорыць іх дзед. Яны разумюць сапраўднае значэнне Раства. Шмат хто наракае, што Раство стала залішне камэрцыйным пачуццём. Па-мойму, яны не спасцігаюць таго, што сталі няшчаснымі таму што нічога ня робяць для іншых. А гэта ж вельмі проста. Пакуль вы робіце нешта дзеля іншых людзей, Раство заўсёды будзе Раством. Калі ж кінце дапамагаць іншым, усё скончыцца, — тлумачыць ён.

У часе яго прабывання ў Дзіццячым лякарні округа Орындж, парсанал не пакоіўся тым, што адна пяцігадовая дзяўчынка, якая мусіла прайсці няспраўна працэдурна на костным мозгу, ня убачыць Санта Кляўса. Лекары дазволілі Санта Кляўсу зайсці ў пакой.

— Дзяўчынка плакала, калі я зайшоў, — раскажаў ён. — Яна убачыла мяне і зрушыла ў мой бок. Я працягнуў да яе руку, і яна пакрысе супакойлася, а лекары закончылі працэдурну. Я нікога ён не казаў. І ня трэба было. Я толькі дакладна ведаў, што пакуль я там, яна не адчуе болю. На нейкае імгненне, я быў адольны зрабіць гэты чыст.

Перакл. з рускай С.С. Часопіс "Амерыка", № 398, студзень 1990 г.

Новае Неба над новай краінай

"Ці помніш ты, як выглядала новае неба над новай краінай?" — гэты, здавалася б, пэсымістычны радок з апошняга альбому Касі Камоцкай і гурту "Новае Неба" "Мая Краіна" асабіста ў мяне чамусьці выклікае папачуццё спраўджвання самых запаветных надзеяў. З Касяй я сябрую вельмі даўно і магу сказаць, што ведаю яе як чалавека дастаткова добра. Тым ня менш у творчым плане (бадай, гэта вынікае і з назоваў ейнага гурта) яна не перастае здзіўляць мяне стромкімі павароткамі. Калі пачыналася Адраджэнне, і ўсё імкнуліся сьпяваць патрыятычныя гімны (тады за гэта не саджалі за кратамі), ейныя песні былі прасякнутыя прычына-філзафскімі тэмамі. Калі ж мы сталіся народам рэфэрэндуму, і многія беларускія рокеры пачылі за лепшае (хай даруе мне гурт "Крэма") сьпяваць пра далёкую Канаду альбо доўгія дзёнычныя ногі, Кася Камоцкая пачала адтупляць нам вочы на нас саміх.

"Мы высока падымем балотны наш сьцяг, мы будзем шторанак хадзіць на работу, каб убачылі ўсё, што жыўе ў ваяхко падзвіг народа — балота", — гэта зь яе песні "Людзі на балоце". Зрэшты, пра творчасць любімага музыкі лпей судзіць па аўдыязапісах, а яшчэ лепей на канцэртных выступках, чымсьці па газэтных артыкулах, якіх пра Касю Камоцкую напісана вельмі шмат, але даведвацца пра чалавека як асобу можна і ў звычайнай гутарцы.

— Кася, якія чалавечыя якасці ты перадусім цніш у людзях?

— Перадусім папачуццё ўпэсанага "я". Чалавек, які не імкнецца дамагчыся прызнання свае вартасці ў гэтым свеце, ня можа называцца асобай. Усё сваё жыццё я імкнелася быць імкнелася да скарэжэння, але пры гэтым заўсёды вярта памятаць, што побач з табы ёсць яшчэ людзі, якім ты вольна альбо нявольна можаш зрабіць зло. І яшчэ вельмі важкай якасцю, як у паўсудзённым жыцці, так і ў творчасці ёсць шчырасць.

— Ты ня маеш музычнае адукацыі, але дасягнула вялікае папулярнасці. Што ёсць складнікамі такога поспеху?

— Па-першае, я не лічу сябе вельмі папулярнай, бо калі падабаецца большасць, вярта задумвацца пра ўзровень твае творчасці. На Беларусі, да прыкладу, зараз вельмі папулярная, даруі за калымбур, нізкагукнавая расейская "папса". А што тычыцца складнікаў музычнага майстэрства, то зноў жа тут перадусім спрацавала ўпэсанае "я". Па-другое, мяне вельмі шчасціла на людзей, якія былі побач са мной, ад якіх я набірала музычнае практыку.

Рэпэтытар зь вялікай практыкай дапаможа вашаму сыну (дачцэ) засвоіць матэматыку на высокім узроўні. Тэл. 22-70-51. Мясню 1-пакатую кватэру папешанай паніроўцы ў цэнтры (5 паверх 9-паварховага дому) з тэлефонам на іншую з далататай. Тэл. 22-70-51. Патрабуюцца паслугі спэцыяліста па электраагравальных катлах. Тэл. 22-70-51.

Размаўляў
Алесь ДАЙНЕКА

Ад рэдакцыі: напрыканцы году і на пачатку наступнага ўлада намерваеца шырока адсвяткаваць 80-годдзе з дня ўтварэння БССР. Безумоўна, гэта акцыя ня можа быць забытай і вартая адзначэння. Але ці сьвятковага?

Ніжэй мы прапануем сьведчаньне гісторыка аб днях усталёўваньня БССР у нашым усходнім куце Беларусі.

Як паставілася насельніцтва Магілёўшчыны да ўтварэння БССР і ўсталёўваньня савецкай улады? Ці з павягай аднеслася новая ўлада да эканамічнага жыцця і нацыянальных пачуццяў грамадзянаў нашага краю? Зьвесткі аб гэтым, якія, дарэчы, рашуча прэчаць таму, што даводзілі нам усім у школе, можна знайсці ў архівах. Доўгі час яны былі засакрочаныя, добра хоць — ня знішчаныя. Я неспрадна гартаў сакрэтныя "Інфармацыйныя зводкі Гомельскай надзвычайнай камісіі (ЧК)" (у той час наша вобласць была ў складзе Гомельскай, якая ў сваю чаргу ўваходзіла ў... РСФСР — А.К.) за сьнежань 1920 — студзень 1921 года. Вось дакументальная інфармацыя.

...Напрыканцы года для ліквідавання ў Магілёве мясцовай арганізацыі РСДРП саслалі ў канцэнтрацыйны лягэр шэраг меншавікоў.

...У пачатку сьнежня выбухнула паўстанне сялян Чэрыкаўскага павету. Адначасова ў мястэчку Крычаве каля 3-х тысячаў асобаў распачалі хваляваньні на глебе "прадрозьверства". У хуткім часе прыбыў атрад чырвонаармейцаў. Людзей саргалі на сход, а пачынальнікаў хваляваньняў растралялі.

Жорстка карапа савецкая ўлада за супраціў

...У вёску Бакулавічы (Чэрыкаўскі павет) зазірнулі ўзброеныя народныя змагары. Зайшлі ў сямейства і застрэлілі актывіста новай улады.

...У Клімацкім павеце дзейнічаў партызанскі атрад у колькасці 104-х узброеных чалавек. Штодзённа праводзіў аператыўныя супраць большавіцкіх атрадаў. Сяляне сваё партызанскае супрацьстаялі з радасцю, як збавіцелю ад прыгнёту савецкае ўлады й

БЛІЗКАЯ ГІСТОРЫЯ

камуністаў.

...У Горацкім павеце нават чакісты здзіўляліся мужнасцю паўстанцаў. Тыя вялі ўзбройную барацьбу ў мясцовасці, з усіх бакоў акружанай чырвонай пяхотай, ўзмоцненай кавалерыяй. Там жа дзейнічаў атрад, які называў сябе булахоўцамі.

...У пачатку студзеня 1921-га года ў Горацкім павеце народныя змагары ў сутычцы з чырвонаармейцамі захапілі ў лалон некалькі салдатаў і камандзіра атрада "на барацьбе з бандытызмам".

...У Чэрыкаўскім павеце на шляху Чэрыкаў — Прапойск (цяпер Слаўгарад — А.К.) у засаду патрапіў і быў паранены камbrig асабовай брыгады савецкай міліцыі.

...У Бахавіцкім павеце дзейнічаў атрад у колькасці 48-мі чалавек, між якіх знаходзіліся Сцяпан Язюлін і Рыгор Нікіцін. Часіцы марна выношвалі гэткіх байцоў на працягу паўтары гады.

Тахкі падобныя звесткі ў архівах шмат. Як бачна з іх, мясцовыя жыхары не давалі спакою новай, камуністычнай уладзе, са зброяй у руках імкнуліся адстаяць сваю незалежнасць і волю. Савецкім былі ў той час знішчаныя лепшыя гаспадары гэтага куце краіны. Жорстка карапа савецкая ўлада за супраціў.

А. КРАСНАСЛАБОДЦАЎ, гісторык.

ПРЫВІТАНЬНЕ З ЗАМЕЖЖА

Мару вярнуцца...

Год, што сыходзіць, стаўся годам пералому ў маім жыцці. Нікуды не збіраўся з Бацькаўшчыны, а выпала прасіць палітычнага прытулку. Цяпер я студэнт Беларускага палітэхнічнага ўніверсітэту. Мая будучая спецыяльнасць — інжынер па ахове навакольнага асяроддзя. Спадзяюся, што прафесія спатрэбіцца мне на радзіме.

Беларускі консул у Беластанку Крэчка заявіў нядаўна, нібыта ў Беларусі ўсё добра з правамі чалавека. Таму, напрыклад, я не павінен быў атрымліваць тут прытулку. І гэта пры тым, што дома я быў выключна-

ны з інстытуту, прыцягваўся да судовай адказнасці за свае палітычныя погляды.

Тут, у сяброўскай Польшчы, у мяне актыўнае грамадскае жыццё. Нядаўна ў нас утвораны саюз маладых, куды ўвайшлі прадстаўнікі самых уплывовых маладзёвых арганізацый, у тым ліку з мясцовай беларускай грамады. Будзем праць яго падтрымліваць намагаючыся беларускай моладзі ў адстойванні на Беларусі дэмакратыі й правоў чалавека.

Ясь АБАДОЎСКІ, палітычны эмігрант (з Беларускага па тэлефоне).

Нельга забараніць тых, хто сам не здзеіцца

...28 траўня 1994 года частку калектыву Дзяржкамтэта па тэлебачанні й радыёвяшчанні, якая рабіла радыёпраграмы "Беларуская Маладзёжная", напярэдадні чарговага жывога эфіру выклікалі на гутарку. У будынак, адкуль вяшчала самая папулярная ў Беларусі радыёперадача, прыехала начальства. Высокія чыны з кіраўніцтва тэлебачання і тата разам з прадстаўнікамі кабінэцкага ўраду заняліся звыклай для сябе савецкай "прафілактыкай", не гаворачы адкрыта пра моту свайго азімту. А часу да выходу праграмы заставалася ўсё меней. І калі журналісты падпісаліся, каб навінаваць у студыю, іх пачалі запытваць, каб не даць паслесты выйсці ў эфір! Аднак мы прарваліся ў паводні і з эфіру пра тое, што адбываецца, зрабілі разам з супрацьнікамі, якія тэлефанавалі каб выказаць сваё абурэнне дзеяннямі ўладаў і падтрымаць "Маладзёжку", самы незабыўны жывы эфір на беларускім радыё. Зразумела, што гэта была апошняя перадача.

Гэта было да прэзідэнцкіх выбараў. Працяг да ўлады будучы кіраўнік РБ пры супрацьні з маладымі журналістамі павябшай, пры ўмове падтрымкі яго, адрату з гаспа прыходу на пасад аднаго творчому студыі. Адноўляе па сённяшнім дзень.

13 сьнежня 1998 году дзаве асобі з тагачаснага калектыву радыёстанцыі Тацяна Мельнічук і Насіеда на Пятроўскай былі гасцямі Магілёўскага згуртавання моладзі "Патрыёты Бацькаўшчыны. Рук у Зоргу". Сёння абыдзе журналісты працуюць у газэце з аднайменнай назвай. Тацяна — галоўны рэдактар "БМ", а

Насіеда — загадчык інфармацыйнага аддзела радыё.

За вечар сяброўскай сустрэчы з аднадумцамі, копішнімі слухачамі радыёстанцыі, яны расказалі шмат гісторыяў з свайго журналіскага жыцця. Выявілі сваю прафесійную й грамадзянскую пазіцыю. Паведамілі пра творчыя лёсы тых радыёжурналістаў, якія не загінулі з рэагнан "Беларуская Маладзёжная". Падзяліліся некаторымі сакрэтамі свайго церапоўнага радыёжыцця. Аднак адчуваўся перададні выдатную атмасферу таго "жывога эфіру", што адбыўся надзвычайным вечарам у "Тэатры Патрыяты", на паверы невялікай. Я і перацінаў усё гэтае, што было закрануць падчас нашай размовы. Дарэчы, непазрэны кантакт з чытанымі — гэта ўлюбёны стыль работы газэты "БМ". А найбольш масавая і гучная яе акцыя апошніх гадоў — грандыёзныя беларускія рок-канцэрты "Купальне" ў цэнтры Менску.

Напрыканцы хачу падачыцца да закліку спадарняў Тацяны і Насіеда: выспівайце і купівайце, чытайце і падтрымлівайце дэмакратычныя беларускія выданні! У першую чаргу, вядома, наш ТЫДНІК, чый чарговы рэдактар, з 1994-га — старшынэ аблгэларэдак, ёсць адзіным кіраўніком у сістэме дзяржаўнага выдання, які адрату публічна выказаўся супраць гвалтоўнага закрыцця маладзёжнай радыёстанцыі і патрабаваў для яе і для ўсяго тэлебачання права на свабодную прафесійную работу, яна з уласнае ўладзе нічога агульнага ня мае.

Віктар СУДНІК

Дзе клімавіцкі канфіскац?

У райцэнтры нядаўна было канфіскавана 200.000 курчых яек. Іх спрабавалі вывезці ў Расею. Пра гэта паведамілі прадстаўнікі абласнога надзвычайнага "харчовага" штаба Анатоль Ясень і Аляксандар Палагін. У кабінэце, дзе праходзіла нарада, звяртаў на сябе увагу плякат "Абарона спажывецкага рынку — найважнейшая задача бягучага моманту". Зь ім сапраўды цяжка не пагадзіцца. Адзінае, чаго не патлумачылі чыноўнікі: куды знікае ўсё канфіскаванае. Паліцыі нашых крамаў як былі, так і застаюцца пустымі.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Усім ёсць праца

Парушэнні заканадаўства

у краіне становяцца правіламі. Чым выконваць безьлікі супярэчлівыя законы, інструкцыі, дэкрэты і ўказы, прасіць, аказваецца, заплаціць штраф. Абы справа ішла б.

За год падатковыя інспекцыі вобласці выявілі ў 3 тысячках прадпрыемстваў самыя розныя парушэнні. Іх вага абумовілася штрафнымі санкцыямі ў 303 мільярды рублёў.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Невінаватая

Мы...

Магілёўскія каровы за апошнія два з паловай месяцы сталі даваць у 2 разы меней малака. За гэты ж час абласны статак памыніўся на паўтысячы бураўнак.

Гэтыя лічбы паведамляліся на пасяджэнні аблвыканка-

му. Становіцца лічыцца настолькі сур'ёзным, што чыноўнікі засядалі аж у суботу. Да іх са сталіцы прыехаў нядаўні калега, а зараз віцэ-прэм'ер Аляксандар Палкоў. Калгасныя старшыні тлумачылі яму сытуацыю вялікім недахопам кармоў, якіх назаваліся толькі палова ад патрэбы. Каб хоць нека падсілкаваць жывёлу, ім пачалі даваць "хвойную пасту" і кармы з ветак. Выслухаўшы тлумачэнні, віцэ-прэм'ер актымістычна заявіў, што "крызіснай сытуацыі ў сельскай гаспадарцы няма". Галоўнымі вінаватымі былі названыя недысцыплінаваныя кіраўнікі гаспадарак і раённыя вэртыкальшчыкі.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Платонаву Матчын Дар не спадабаўся

У Касцюковічах выйшаў першы нумар грамадскай беларускай газэты "Матчын дар". Яе выдала мясцовая суполка ТБМ, якую, дарэчы, райвыканкам незаконна адмаўляецца паставіць на ўлік. Газэту рэдагуе настаўніца сярэдняй школы Людміла Леўчанка. Між іншым цікава, што ўсяго некалькі гадоў, як яна разам з мужам пераехала ў Беларусь з Расіі. Абодва шыра прынялі ідэю Адраджэння, зараз свабодна валодаюць і паўсюдна карыстаюцца беларускай мовай, якую да прыезду ня ведалі.

Газэта накладам у 200 асобнікаў поўнасьцю прысьвечаная

пытанням аберажэння і захавання найвялікшай каштоўнасці кожнай нацыі — яе мовы. Свае разгалі на гэтую тэму надрукавалі вучні школы, што асабліва адметна і кранальна.

Патрапіла газэта на вочы й дырэктару школы сп. Платонаву. Хуценька пагартаваў яе, бо каб чытаў уважліва такога б не скажаў, ён выклікаў Л. Леўчанку й абвінавачваў яе ў "антыпрэзідэнцкай прапагандзе". Дарма даводзіла яму настаўніца і рэдактар, што ў выданні няма ніводнага палітычнага слова. Па-чэцкі пільны дырэктар "патрыіку" разгледзеў, а таму загадаў пад-

началенай звольніцца... па ўласным жаданні. На адмову, якая натуральна прагучала ў адказ, сп. Платонаў папярэдзіў, што будзе "уважліва чыпер назіраць за работай і паводзінамі настаўніцы".

Матчыма, Платонаву не спадабаецца, што побач з яго прозьвішчам ужываем зварот "спадар", а не "таварыш", як яму, па ўсёму адчувальна, больш прыемна. Аднак што зробіш, калі менавіта так гэта гучыць на роднай матчынай мове.

Уласная інфармацыя

Рок перад Калядамі

У суботу, 19 сьнежня, у Магілёве адбыўся фест "Рок перад Калядамі". У ім прынялі чыны ўдзел такія знакамтыя гурты, як "Новае Неба", "Уліс" ды крыху меней вядомая каманда з больш цяжкім стылем "Зыніч". Дарэчы, пра "Зыніч" вы ўжо маглі чытаць у нашай газэце.

Фэст пачаўся ў залі кінатэатра "Космас" а 18-й гадзіне. Кіраўніцтва кінатэатра было задаволенае, бо на пачатку яму была прэзентаваная касета Касі Камоцкай і шмат друкаванага матэрыялу пра беларускія гурты. Перад пачаткам фэсту ў зале сабралася больш за паўсотні аматараў неформальнае музыкі рознага ўзросту, пераважна моладзі. Дарэчы, не абыйшлося без наведвання міліцыянтаў, але яны сабе паводзілі прыстойна і ні да каго не чапляліся.

Першымі на сцэну выйшлі "Зынічы", у якіх велікі фанат атрымалася разгарэць залю сваім паганскім Doom-Death-Metal. Гурт выступаву ў беларускіх кашулях, што надавала рокавай атмасферы асаблівы нацыянальны характар.

Пасля невялікае паўзы на сцэне з'явіўся Кася Камоцкая з гуртом

"Новае Неба". Яны выканалі самую вядомую свае кампазіцыю пры моцнай эмацыйнай падтрымцы прысутных. Тое ж адбылося потым на выступе "Уліс", хоць крыху ў менш бадзёрым тэмпе, бо публіка сылавала ды танчыла тады ўжо каля двух гадзінаў. Увогуле акцыя прайшла выдатна. Адзінае на што скардзіліся музыкі, — гэта на асвятленне. Сапраўды: у залі не было аніякіх сьветлавых прыладаў, а проста ўздоўж сцэнаў гарэл лампы дзённага сьвятла. Аднак на гэта звярнулі ўвагу адно выканаўца, бо астатнім удзельнікам фэсту зважаць на такія дробязі напэру не было каля — яны атрымалі тое, за чым прыйшлі.

Ад імя арганізатараў хачу падзякаваць усім, хто спрыяў правядзенню канцэрта. Хай рок будзе ў Магілёве ня толькі перад Калядамі!

Дзяніс НОВІКАЎ

P. S.: Сваю аднаку імпрэзе зрабіў у панядзелак раніцай гарадзкая ўлада. Была завулчан, у прыватнасці, што Касі Камоцкай не месца ў краіне, а кіраўніцтва кінатэатра "Космас" з гэты канцэрт яшчэ атрымае сваё.

Наступны юбілей адзначым лепей?

Магілёў

Для тых людзей, што хаця б крышачку абазналі ў гэтай справе, ня ёсць таямніцаў і сакрэтаў. Усеагульнае Дэкларацыю правоў чалавека, якая 50 год таму была прынятая, дакладней абвешчана, ААН. Дэкларацыя ня ёсць дакументам нарматыўнага характару, зь якога вынікаюць пэўныя механізмы стасункаў між чалавекам і дзяржавай, між дзяржавамі. Палажэнні Дэкларацыі сталіся падмуркам дзеля прыняцця міжнародных Пактаў, факультатывных Пратокаў, Канвенцый, якія прыносяць і вызначаюць тую рычагі, якімі можа скарыстацца чалавек дзеля аднаўлення справядлівасці. Што датычна самога Дэкларацыі, яна дабыла моц і вагу менавіта праз тое, што становіцца базой дзеля стварэння сапраўды праўных адносінаў у дзяржаве, якая далаваецца да яе.

Большасць нашых грамадзкіх няўрадавых арганізацый, асабліва тых, што спецыялізуюцца на праваабарончай дзейнасці, ставяць сябе за мэтаў "спрыяць будова дамакрацыі, прынае дзяржавы ў Беларусі..."

Памятаючы пра мэтаў, гэтыя арганізацыі мусілі 10 сьнежня нека адзначыць гадавіну такога важнага міжнароднага дакумента. Ва ўсялякім разе вяды пра значэнне Дэкларацыі вярта паўнапраўна на сцэну, якое з-за штотдзёнага клопату пра хлеб нікога ня бачыць вакол і лічыць, што нікога і бачыць ня трэба...

Што ж тым часам рабілі ў накірунку правядзення асветы грамадзян дзяржавы ў нашым спэцыяльным горадзе?

У навучальных установах улады падзілі мерапрыемствы (дзеля рыска), на якія запрашаліся судзьдзі (некаторыя зь якіх яшчэ ўчора вы-

носілі незаконныя прысуды, асабліва "палітычным"), пракуроры (некаторыя зь якіх яшчэ ўчора не знаходзілі парушэнняў ані ў дзеяннях міліцыі, якая незаконна халала людзей, ані ў незаконных рашэннях судзьдзяў, якія выносілі на падставе міліцыйскіх пратокаў). Вядома: тое, пра што яны апавядалі й блізка ня тычылася правоў чалавека.

Дарэчы, як распаўсюд адзін з удзельнікаў такой сустрэчы ў ММІ, узровень праўнае асветы сярод першаскурснікаў проста жахлівы. Моладзь ня ведае элементарных праўных нормаў. Для іх было сапраўдным адкрыццём тое, што міліцыянт абавязаны прадставіць і прад'явіць службавыя пасведчанне, калі ён мае штось высветліць у грамадзяніна, а тым болей, калі затрымлівае яго...

У дзень юбілею на вуліцы выйшлі актывісты абласной арганізацыі Беларускага Хельсінскага камітэта, праваабарончага цэнтру, моладзевай арганізацыі «Грамадзянскі форум», якія раздавалі мінакам яны ўніверсала і на прыпынку "пл. Леніна" нумар газеты "ТВ-капіз". У гэтым нумары былі надрукаваныя Міжнародны Пакт аб грамадзянскіх і палітычных правах, Факультатывны Працікол да яго, а таксама ўзор паведмлення (скаржа), зь якім можна з'явіцца ў Камітэт ААН па правах чалавека.

Думаю, сярод тысяч чалавек, а менавіта столькі асобнікаў газеты было раздадзена, было нямаля тых, хто ўпершыню даведзены пра існаванне такога права (і) — паддзякары на дзяржаву.

Актывісты Беларускага Хельсінскага камітэта распаўсюджвалі такі ж пакет дакументаў у большасці раённых цэнтраў вобласці.

Валадар ЦУРПАНАЎ

Горкі

Агульнавядома, што сённяшняй беларускай уладзе надта "шануюць" правы чалавека. У гэтым годзе нават нападзілі крупагадовае шоу пад назвай "Святкаванне 50-годдзя Дэкларацыі правоў чалавека". У турмах і школах, у дзяржаўных газетах і на тэлеэкране цытуюцца радкі з Дэкларацыі. Усе кіраўнікі, ад прэзідэнта да старшын райвыканкама, клянуча ў вернасці правам чалавека. Але кожны дзень прыносіць усё новыя факты сапраўднага стаўлення рэжыму да іх.

Напрыклад, у райцэнтры Горкі мясцовая вертыкаль даволі арыгінальна разумее агульнапрызнаныя правы. Надаўна яна прыняла рашэнне, згодна якому любыя мітынгі і дэманстрацыі забаронена праводзіць у суботу і нядзелю. У астатнія дні чыноўнікі таксама вырашлі трымаць апэрацыянальна ў яковых палатках. Мітынгаваць ім дазваляю толькі на гарадзкім стадыёне, што на ўскрайку горада. А пікет і дэманстрацыя можна будзе правесці ўвогуле па чыгуначнага вакзалу на Вакзальнай вуліцы, што месціцца ў двух кіляметрах ад райцэнтру.

Тое, што згаданае рашэнне прымаў у разліку на мясцовых апэрацыйнаў, неўзабаве паказаў час. Горацкія дэмакраты (а менавіта "Група падтрымкі ідэалаў адраджэння Беларусі") двойчы падавалі за апошні месяц заяўкі на правядзенне пікетаў. Адзін прысвечаны 50-годдзю Дэкларацыі правоў чалавека (і), а другім арганізатары хацелі выказаць пратэст супраць палітычна-прававага рэжыму, які зацвердзіў краіну ў пастку эканамічнага і палітычнага крызісу. Натуральна, улады адмовілі. Відаць разумеючы бяспасоўнасць "загарадных" пікетаў, выканкамаўцы нават не прапанавалі толькі Вакзальнай вуліцы.

Прадстаўнік "Групы падтрымкі..." Віктар Кралькоў заявіў, што яны ўсё роўна не спыняцца перад нахабствам прэзідэнцкай вертыкалі. Бліжэйшая акцыя — вечар дыскупт на актуальных грамадзянскіх пытаннях жыцця краіны. Улада запрашана да чыстага спрэчкі. Толькі калі пойдзе чынавенства на спрэчку? Пакуль у іх гэта дрэнна атрымліваецца.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Магілёўскі тэатар дзяк запрашае ад 22 сьнежня на Калядныя забаўкі, дзе аббудуцца імпрэвізацыя зь імкнімі тэлежурналістамі "Кашчэй Pictures".

Галоўны казачнік Беларусі Алег Жуждэ запрашае ад 27 сьнежня ў абласны драматычны тэатар, дзе ён паспрабуе разгадаць таямніцу Царэўні Сьнежкі з дапамогай сьпеваў, жартаў ды скокаў вядомых казачных персанажаў.

У ТЭАТРАХ

"Шэкспір заўсёды дарэчы"

— сьцвярджае кіраўнік Магілёўскага народнага тэатру, заслужаны дзяч мастацтваў Беларусі Валяцін Ермаловіч.

— Прайшоўшы год быў багаты на творчыя здабыткі, што й паставілі шэраг новых спэктакляў. Яны прысьвечаны нашай культурнай і гістарычнай спадчыне, асэнсаванню чарнобыльскай бяды. Адна з самых значных падзей — спэктакль "Дзяды" па творы вялікага Міцкевіча.

Вельмі задаволены, што ў тэатар прыйшло шмат маладых людзей. Яны прынеслі новыя ідэі, энэргію. Зь ім з'явіўся новы імпульс для творчай працы.

Вельмі спадзяюся, што й надыдзючы год пройдзе пад знакам новых спэктакляў. Спідзяюся на тое, што ў гледачоў нашая праца сустрэне цікавасць і запатрабаванасць. Вельмі хачу ў будучым годзе паставіць "Караля Ліра", і яшчэ адна важкая падзея мусіць адбыцца. Мы

мяркуем ажыццявіць пастаюнку монаспэктакля "Малітва да Калым", прысьвечанага паэты Лесе Беларускае. Яна была рэпрэзэнтацыя й паўтарыла сьмяротны лёс ахвяраў сталінскага ГУЛАГу. Спэктакль стане невялікім унёскам, каб ушанаваць памяць Лесе, якая і ў жахлівай далёчна ад Радзімы памятае пра яе й зберагала ў душы гэтую памяць да самага сьмяротнага часу.

Занісаў
Сымон ГЛАЗШТЭЙН

• Фота IREX/ProMedia.

А я веру прэзідэнту!

Нейкі дужа разумны дзядзька кажаў, што толькі дыета здольная зрабіць чалавека сапраўды шчаслівым. Сябе ён лічыў абсалютна шчаслівым чалавекам, але мямб ад дыстрафіі. Як патлумачылі медыкі, мала ёй.

Калі заходжу апошнім часам у краму, то мжоволі ўгадваю гэтага дзядзька-нябожчыка. Аўтар далёкі ад таго, каб паўтараць лёс памёрлага, і нікога да гэтага не заклікае. Але адкажыце, калі ласка, што рабіць, калі бачыш ідэальна чыстыя паліцы нашых крамаў? Яны стонучы на тых прадуктах, якіх каторы ўжо месяц няма і пра якія пэўныя людзі (асабліва разбэшчаныя) пачалі сніць... Дзе вы, які курныя? Куды вас зьнеслі куркі? Дзе вы самі, мілыя куры? Ах, масла сялянскае! Гэй, творце з разінкамі! Адгукніцеся, сыры гарляндзі і пашахонскі (ну хаця б буквінскі)! Цукар, сапідзі мой, куды цябе высыпалі?.. Сылёзы праступаю на вачох, калі ўгадваеш пра ўсё гэта.

І толькі адно ратуе. Вера ў нашага прэзідэнта. Калі ён кажа, што прадуктаў у нас хапае, у майм страўніку перастае шкварчэць, а ў роце з'яўляецца непатрэбны армат з'едае сыра. Калі ён заклікае супакойца і не ствараць ахвяжыя поплі, у майх вачох гаснуць галодныя агеньчыкі і яны пачынаюць ласчыцца як ад бутлі з маслам. Я пачынаю верыць у "часовыя цяжкасці" і ў "стабільную палітыку рэформ". Гэта мне хапае на дзень. А ў наступ-

ны — новыя словы, новыя заклікі "верце мне", са шчырай рукой на гарачым сэрцы. І мне зноў добра, ёсць ня хачоцца.

А надаўна змаўся мой тэлевізар. Я ня чуў некалькі гадзінаў прэзідэнта. І раптам падумаў, што магчыма ён разам са сваёй вертыкальна абудуе мяне. Вырашў з'явіцца да гэтай вертыкалі. Званю туды, сюды — няма нікога. Уся вертыкаль маўчыць. Ну, думаю, трэба звяніць на самы верх. Набіраю нумар, кажу: мне прэзідэнта. І тут нейкі голас са сплукі (яўна пры нагонах) кажа: "Ды няма нікога. Адміністрацыя ўся ў чарзе па якіі. Купліце адпаведна нормы па адным дзясятку на чалавека". Тут я прачнуўся. Гэта ў мяне было чарговае галоднае сямленне: ні ў адной чарзе мне ізноў не хапіла, і дамоў я прыйшоў з чыстым паветрам у торбе.

Асабліва шкада нашае мясцовае кіраўніцтва. Напружаная праца ў надзвычайных штабах па абароне харчовага рынку падрывае ягонныя сілы. Акрамя таго, яны ж ня маюць часу, каб пастаяць у чарзе. Як жа тады жыць нашы любімыя вертыкальныя чыноўнікі на чале са сваімі старшынямі выканкамаў у такіх невыносных умовах? Адкуль бяруць прадукты, чым кормяць сем'і? Яны, відаць, увесь час перабіваюцца з чорнага чарствага хлеба на несалодкую гарбату.

І я знайшоў выйсце, каб зніклі дэфіцыты, каб усім усяго хапіла. Трэ-

ба папоўніць "заказна Радзімы"! У мяне кавалачак хлеба, у вас шматочак сала, у сяброўкі помпкі сыру, у суседа лыжачка цукру, — калі ўсё гэта скласці, то мы пераадолеем дыфіцыт, пераможам крызіс, дапаможам нашаму роднаму ЯМУ ўрошце пабудавань рынковай сыстэмы. І ўсім нам тады хопіць ежы. А ці шмат трэба чалавеку для шчасця?

P.S.: Чуў, што ў намесьніка старшын аблвыканкаму пасяля сутачнай штабной барацьбы з харчовым рынкам пачаліся галодныя галюцынацыі. Перад ягонымі вачыма з'явіліся, мільгаючы, каварна ўсім-хаўся дзіўны "ядомы прадмет", страўнік падобны на скульптурны партрэт самага адказнага ў краіне чалавека. Яёная сырапалодная галава, змазаная маслам і пасыпаная цукрам, месцілася на вялікай палцы тэарэты, як на кнізе, і менавіта ёй сабе агромістай каўбаснай лапай. Супакойце чалавека здолелі толькі, калі накармілі макаронамі, канфіскаванымі ў злучэнняй групоўкі бабуль-гандлярка.

Сымон
ГЛАЗШТЭЙН

Ад рэдакцыі. Нашыя "мэры і губэрнатары", начальнікі й і намеснікі, словам, уся прэзідэнцкая вертыкаль доўгі час упарты сьцвярджае: "Справы ідуць добра, прадуктаў хапае, падстава для турботы няма". Магчыма, што зараз у іх ёсць іншыя тлумачэнні сытуацыі або новыя абавязкі. Чаму б не пацкавіцца? Праўда, мы ведаем, што патрапіць на прыём да нашага знятога начальства амаль немагчыма. Ёсць тэлефон. Вось іхны нумары:

— старшыня Магілёўскага аблвыканкама КУЛІЧКОЎ Аляксандр Мікалаевіч: 32-67-44, 31-01-50, 32-80-59.

— старшыня Магілёўскага гарвыканкама СІВІЦКІ Дзьмітры Аляксандравіч: 32-67-38.

— начальнік абласнога ўпраўлення па сельскай гаспадарцы і прадуктах харчавання АДАШКЕВІЧ Уладзімер Сьцяпанавіч: 32-91-24, 32-67-89.

— начальнік абласнога ўпраўлення гандлю, грамадзкага харчавання і спажывецкіх тавараў ЦЫКУНОЎ Міхал Карпавіч: 32-69-57, 32-69-92.

— начальнік Магілёўскага гарадскога ўпраўлення гандлю ЯМЦОВА Галіна Паўлаўна: 32-66-58.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газета,
заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй
"КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржаўным рэспубліцы Беларусі
па друку за № 831.

Газета выходзіць шточацвер.

АДРАС
РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

ТЭЛЕФОНЫ:

31-04-15,
22-97-82.